

HALINÓW
RADA MIEJSKA W HALINOWIE
UL. POLSKA 1
14-100 HALINÓW

**Uchwała Nr XIX/202/04
Rady Miejskiej w Halinowie
z dnia 28 maja 2004 roku**

w sprawie przyjęcia Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta i Gminy Halinów do 2020 roku .

Na podstawie art.18 ust.2 pkt. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym /t.j. Dz.U. z 2001 r., Nr 142, poz.1591 z póź. zm./ **Rada Miejska w Halinowie uchwala, co następuje:**

§ 1

Przyjmuje się Strategię Zrównoważonego Rozwoju Miasta i Gminy Halinów do 2020 roku w brzmieniu określonym w załączniku do uchwały.

§ 2

Strategia winna być realizowana w ścisłej współpracy z jednostkami, instytucjami i organizacjami wymienionymi w Strategii.

§ 3

Zapisy Strategii mogą być modyfikowane w trybie właściwym dla jej uchwalenia.

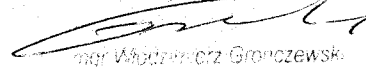
§ 4

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Halinów.

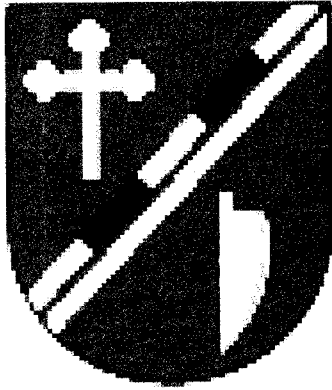
§ 5

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Miejskiej w Halinowie

mgr Włodzisław Gronczewski

Załącznik
do Uchwały Nr XIX/202/04
Rady Miejskiej w Halinowie
z dnia 28 maja 2004 roku

Rada Miejska w Halinowie

Burmistrz Miasta Halinów

STRATEGIA
ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU
MIASTA I GMINY HALINÓW
DO 2020 ROKU

Halinów, maj 2004 rok

Radni Rady Miejskiej w Halinowie (kadencja 2002 – 2006):

WŁODZIMIERZ GRONCZEWSKI - PRZEWODNICZĄCY RADY MIEJSKIEJ	
TERESA KOWALCZYK – WICEPRZEWODNICZĄCA RADY MIEJSKIEJ, PRZEWODNICZĄCA KOMISJI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, GOSPODARKI KOMUNALNEJ I INWESTYCJI	
ROBERT WASIAK – WICEPRZEWODNICZĄCY RADY MIEJSKIEJ, PRZEWODNICZĄCY KOMISJI BUDŻETOWEJ	
ADAM CISZKOWSKI – PRZEWODNICZĄCY KOMISJI OCHRONY ŚRODOWISKA, ROLNICTWA I LEŚNICTWA	ADAM LUDWINIAK – PRZEWODNICZĄCY KOMISJI REGULAMINOWEJ
HENRYK FORYŚ	MIECZYŚLAW ODALSKI
BOGDAN JANCZAREK	JAN PAPIS
TADEUSZ JANKOWSKI – PRZEWODNICZĄCY KOMISJI REWIZYJNEJ	LIDIA SIMBIEROWICZ
GRZEGORZ JERZAK	MARCIN SUKIENNIK – PRZEWODNICZĄCY KOMISJI DS. MŁODZIEŻY, OŚWIATY, KULTURY, ZDROWIA, SPRAW SPOŁECZNYCH I BEZPIECZEŃSTWA
JAN JEZIORSKI	STANISŁAW WIECZOREK

Burmistrz Miasta Halinów: JOLANTA DAMASIEWICZ

Zastępca Burmistrza Miasta Halinów: MAREK CHIBOWSKI

Sekretarz Miasta Halinów: JANUSZ KURCZAK

Skarbnik Miasta Halinów: TERESA KARWOWSKA

Sołectwa i Sołtysi:

BRZEZINY – BOGDAN BOGUSZEWSKI	KRÓLEWSKIE BRZEZINY – ELŻBIETA KALINOWSKA
BUDZISKA – TOMASZ CZERWIŃSKI	KRZEWINA – EDYTA SZMIT
CISIE – RENATA SŁODOWNIK	MICHAŁÓW – WIESŁAW SZULIM
CHOBOT – WIESŁAW GADOMSKI	MROWISKA – STANISŁAW DOBOSIEWICZ
DESNO – BARBARA MARCZAK	NOWY KONIK – ANDRZEJ DOBOSIEWICZ
DŁUGA KOŚCIELNA – TERESA WIĘCASZEK	OKUNIEW – MARIA WYGANOWSKA
DŁUGA SZLACHECKA – LESZEK GELO	STARY KONIK – MARIA BARTNICKA
GRABINA – MIECZYŚLAW ŁABĘDŹ	WIELGOLAS BRZEZIŃSKI – JAN SKOLIMOWSKI
HIPOLITÓW – TADEUSZ PATOKA	WIELGOLAS DUCHNOWSKI – WŁADYSŁAW ZAWADKA
JÓZEFIN – JÓZEF MOLAK	ZAGÓRZE – ARKADIUSZ KULMIŃSKI
KAZIMIERÓW – JÓZEFA POROSIŁO	ŻWIRÓWKA – BARBARA MIROS

Opracowanie dokumentu: Dr Jacek Sierak, Dr Marek Ziółkowski
*Katedra Ekonomiki i Finansów Samorządu Terytorialnego,
 Kolegium Zarządzania i Finansów, Szkoła Główna Handlowa, Warszawa*

SPIS TREŚCI:

Wprowadzenie	3
Część I	
Wewnętrzne uwarunkowania rozwoju Gminy Halinów	7
1. Ogólna charakterystyka Gminy Halinów	7
2. Silne i słabe strony Gminy Halinów – diagnoza stanu istniejącego	11
3. Strategiczne problemy rozwojowe Gminy Halinów na tle diagnozy stanu istniejącego	19
Część II	
Zewnętrzne uwarunkowania rozwoju Gminy Halinów	21
Część III	
Cele rozwoju Gminy Halinów	29
1. Zrównoważony rozwój jako podstawa gospodarowania	29
2. Zasady formułowania celów rozwoju	31
3. Generalny cel kierunkowy i cele strategiczne	33
4. Zgodność celów rozwoju Gminy Halinów z celami dokumentów wyższych szczebli	37
Część IV	
Strategiczne programy działań realizacyjnych	41
1. Planowane przedsięwzięcia - cele operacyjne i zadania realizacyjne	42
2. Priorytety realizacyjne	49
3. Uwarunkowania realizacji ustaleń Strategii	50
Część V	
Kontrola i monitoring realizacji ustaleń Strategii	53

WPROWADZENIE

Władze polskich gmin, w tym GMINY HALINÓW¹, stoją obecnie przed koniecznością skutecznego rozwiązywania wielu istotnych problemów mających bezpośredni wpływ na poziom życia mieszkańców i warunki funkcjonowania podmiotów gospodarczych. Problemów tych nie można rozwiązywać kierując się takimi zasadami, jak: funkcjonujemy z "dnia na dzień i jakoś to będzie", "trzeba żyć dniem codziennym, nie myśleć zbyt wiele o przyszłości, bo i tak będzie inaczej niż przewidywaliśmy". Zarządzanie gminą według tych zasad jest oparte na **podejściu bieżącym**, zwanym potocznie "działaniem od budżetu do budżetu", czyli w cyklu rocznym. Taki sposób postępowania nie gwarantuje osiągania sukcesów w skutecznym rozwiązywaniu problemów, a także nie sprzyja racjonalnemu gospodarowaniu środkami finansowymi z budżetu gminy.

W tej sytuacji niezbędnym staje się wdrożenie nowego systemu zarządzania gminą, w którym decyzje bieżące (roczne) i kadencyjne muszą wynikać z ustaleń o charakterze długookresowym. Wymogi tak rozumianego zarządzania spełnia **zarządzanie strategiczne**, które jest ukierunkowanym na przyszłość procesem:

- planowania i wyboru celów rozwoju oraz zadań realizacyjnych – faza planowania i podejmowania decyzji,
- wdrażania w życie przyjętych ustaleń strategicznych – faza realizacji podjętych ustaleń,
- kontroli i monitorowania wykonania przyjętych ustaleń strategicznych – faza nadzoru przebiegu realizacji podjętych ustaleń.

Innymi słowy, **zarządzanie strategiczne** jest ciągłym procesem nastawionym na formułowanie i wdrażanie skutecznych strategii rozwoju oraz innych programów i planów działania (np. wieloletniego planu finansowego i wieloletniego planu inwestycyjnego oraz innych programów i planów sektorowo-gałęziowych). Podstawowymi jego walorami jest to, że:

po pierwsze – redukuje ono w znacznym stopniu niepewność funkcjonowania i rozwoju gminy, której źródłem jest jej otoczenie, oraz zwiększa zdolność adaptacyjną gminy do zmieniającej się rzeczywistości,

po drugie – stanowi szansę zarówno dla władz samorządowych, jak i dla urzędników gminnych „oswojenia” się z działaniem w sytuacji niepewności oraz nieprzewidywalności szeregu zjawisk i procesów w otoczeniu oraz traktowania wynikającego z nich ryzyka jako stałego elementu „gry z otoczeniem” o przetrwanie i rozwój gminy,

po trzecie – ułatwia podejmowanie bieżących decyzji w dostosowaniu do ich aktualnych uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych, a jednocześnie ze świadomością ich długookresowych skutków (pozytywnych i negatywnych),

po czwarte - stwarza takie warunki, które z uwzględnieniem wymagań zmieniającego się otoczenia, ułatwiają przełamywanie barier rozwojowych gminy (np. infrastrukturalnych, przestrzennych, ekologicznych), a także eliminowanie (lub chociaż minimalizowanie) różnorodnych konfliktów wykrywanych w toku diagnozy obecnego poziomu rozwoju gminy.

¹ Gmina Halinów posiada status gminy miejsko-wiejskiej. W treści niniejszego dokumentu będzie używane określenie Gmina Halinów przez co należy rozumieć obszar miasta i tereny wiejskie.

Dostrzegając konieczność wdrożenia systemu zarządzania strategicznego jako podstawy racjonalnego i efektywnego sterowania procesami rozwoju gminy w celu tworzenia możliwie jak najlepszego środowiska życia dla mieszkańców, RADA MIEJSKA W HALINOWIE podjęła w dniu 23 maja 2003 roku Uchwałę Nr IX/67/03 w sprawie przystąpienia do opracowania STRATEGII ROZWOJU GMINY HALINÓW. Jej ustalenia stanowiąc będą merytoryczną podstawę do prowadzenia - przez jego władze - długookresowej kompleksowej polityki rozwoju w sferze społecznej, gospodarczej i ekologicznej.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY HALINÓW to **długookresowy (kilkunastoletni) program działania określający strategiczne cele jego rozwoju oraz wskazujący sposoby ich wykonania w postaci celów operacyjnych i konkretnych zadań realizacyjnych z uwzględnieniem zewnętrznych i wewnętrznych uwarunkowań jego rozwoju.** Strategia określa więc zasady i sposoby zintegrowanego sterowania rozwojem GMINY Halinów w długim okresie czasu. Pod pojęciem rozwoju GMINY HALINÓW należy rozumieć przede wszystkim procesy związane z jakościowymi zmianami w środowisku życia mieszkańców, a także kształtowaniem jak najlepszych warunków dla wzrostu aktywności gospodarczej oraz rozwoju funkcji mieszkaniowych i rekreacyjno-wypoczynkowych. Posiadanie STRATEGII ROZWOJU ułatwia podejmowanie decyzji bieżących w dostosowaniu do ich aktualnych uwarunkowań (zewnętrznych i wewnętrznych), a jednocześnie ze świadomością ich długookresowych skutków (pozytywnych i negatywnych). Sprzyja też racjonalizacji gospodarowania publicznymi środkami finansowymi będącymi w dyspozycji budżetu Gminy.

Ogólnie biorąc, STRATEGIA ROZWOJU odpowiada na podstawowe pytanie: *co powinniśmy zrobić, aby jak najlepiej zaspokajać zbiorowe potrzeby mieszkańców Gminy Halinów?*, mając oczywiście na uwadze istniejące ramowe warunki jej bieżącego funkcjonowania i dalszego rozwoju takie, jak:

- obowiązujące przepisy prawnoustrojowe i finansowe (ustawy i rozporządzenia),
- rozmiary środków finansowych przeznaczanych z budżetu państwa na finansowanie działań w sferze: społecznej (przeciwdziałanie bezrobociu, edukacja, pomoc społeczna, ochrona zdrowia, kultura i sztuka, sport i rekreacja, bezpieczeństwo publiczne), gospodarczej (pomoc dla małych i średnich przedsiębiorstw), infrastruktury technicznej (drogi, komunikacja publiczna) oraz ochrony środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego,
- aktualny poziom rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy, będący źródłem jego silnych i słabych stron,
- zasobność finansową budżetu Gminy,
- aktywność, skuteczność i innowacyjność w działaniach Władz Gminy, pracowników Urzędu Miejskiego oraz gminnych jednostek organizacyjnych,
- możliwości pozyskiwania zewnętrznych preferencyjnych źródeł finansowania zadań własnych, w tym ze środków pomocowych Unii Europejskiej.

U podstaw formułowania STRATEGII ROZWOJU GMINY HALINÓW stało przekonanie jej władz, że należy - zgodnie z zapisami Konstytucji RP i innych ustaw oraz wymogami Unii Europejskiej - konsekwentnie wdrażać w życie **zasadę zrównoważonego rozwoju**, czyli uznawać nadrzędność wymogów ekologicznych w stosunku do procesów rozwoju społeczno-gospodarczego i zagospodarowania przestrzeni. Innymi słowy, dalszy rozwój GMINY HALINÓW nie może dokonywać się „kosztem” środowiska przyrodniczego, a więc musi respektować

oszczędną produkcję i konsumpcję oraz gospodarkę terenami, a także uwzględniać przyszłościowe konsekwencje ekologiczne podejmowanych dzisiaj decyzji. Zachowanie istniejących zasobów ekologicznych oraz dobry stan czystości środowiska przyrodniczego jest jednym z podstawowych warunków podnoszenia jakości środowiska życia mieszkańców.

Stąd też, zarówno w działaniach planistycznych, jak i realizacyjnych, Władze GMINY HALINÓW będą kierowały się konstytucyjną zasadą zrównoważonego rozwoju w stopniu społecznie, technicznie i ekonomicznie realistycznym (możliwości sfinansowania przedsięwzięć proekologicznych), a także, że działania te dotyczyć będą całego obszaru gminy.

W rezultacie Władze GMINY HALINÓW uznały, że głównymi przesłankami opracowania niniejszego dokumentu była potrzeba stworzenia merytorycznych podstaw do długookresowych i systematycznych działań na rzecz:

- promowania ekologicznych kierunków i form w wybranych - a istotnych dla zrównoważonego rozwoju Gminy - sferach i obszarach aktywności mieszkańców (produkcja, usługi, mieszkalnictwo, rekreacja i wypoczynek),
- ochrony cennych walorów i zasobów środowiska przyrodniczego oraz doprowadzenie jego stanu czystości do standardów Unii Europejskiej,
- tworzenia jak najlepszych warunków dla dalszego rozwoju gospodarczego jako podstawy do zmniejszania się bezrobocia oraz wzrostu dochodów ludności i budżetu Gminy,
- prowadzenia aktywnej działalności promocyjnej Gminy, a przede wszystkim jej walorów i zasobów (silnych stron), wskazującej na jego atrakcyjność lokalizacyjną dla inwestorów miejscowych i zewnętrznych,
- efektywnego wykorzystywania środków finansowych z budżetu Gminy, zgodnie z zasadą racjonalnego gospodarowania polegającą na „maksymalizacji efektów z wydatkowanych nakładów finansowych lub minimalizacji nakładów finansowych na uzyskanie założonych efektów”,
- ubiegania się o pomocowe środki finansowe z Unii Europejskiej oraz pozyskiwanie ich z innych źródeł zewnętrznych na realizację zadań gminnych,
- nawiązywania i rozwoju współpracy Władz Gminy z przedsiębiorcami oraz organizacjami pozarządowymi funkcjonującymi na jego terenie,
- nawiązywania i rozwoju współpracy na zasadach partnerstwa z gminami sąsiednimi oraz władzami powiatu mińskiego w celu rozwiązywaniu wspólnych problemów, a także z gminami zagranicznymi.

Należy wyraźnie podkreślić, że **STRATEGIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU MIASTA I GMINY HALINÓW DO 2020 ROKU** nie jest „GOTOWĄ RECEPTĄ NA SUKCES”, czy też „spisem szczegółowego postępowania”. Jest jedynie „OGÓLNYM DROGOWSKAZEM”, wskazującym najważniejsze do rozwiązania problemy społeczne, gospodarcze, infrastrukturalne i ekologiczne, na których powinna być skoncentrowana uwaga Rady Miejskiej i Burmistrza Miasta w określonym horyzoncie czasu. Ich skuteczna realizacja zależeć będzie od systematyczności i determinacji w działaniach realizacyjnych zarówno obecnych, jak i przyszłych Władz GMINY HALINÓW, a także sprzyjających uwarunkowań tkwiących w jej otoczeniu (sytuacja ogólnokrajowa, europejska).

Proces opracowywania niniejszego dokumentu podzielono (zgodnie z metodyką planowania strategicznego) na następujące merytoryczne etapy:

ETAP I - Przeprowadzenie analizy uwarunkowań rozwoju GMINY HALINÓW (uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne oraz wskazanie głównych problemów dalszego jej rozwoju,

ETAP II - Sformułowanie celów rozwoju GMINY HALINÓW oraz określenie zadań realizacyjnych. Określono szacunkowe koszty ich realizacji (tam gdzie było to możliwe), a także wskazano zadania priorytetowe.

Przy formułowaniu **STRATEGII ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU MIASTA I GMINY HALINÓW DO 2020 ROKU** wzięto pod uwagę ustalenia dokumentów strategicznych opracowanych na szczeblu:

- krajowym – Narodowy plan rozwoju na lata 2004 - 2006 i Sektorowe programy operacyjne,
- wojewódzkim – Strategia rozwoju województwa mazowieckiego i Regionalny program operacyjny województwa mazowieckiego na lata 2004-2006.

Stąd też, strategiczne i operacyjne cele rozwoju zawarte w **STRATEGII ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU MIASTA I GMINY HALINÓW DO 2020 ROKU** są zgodne z celami i priorytetami zawartymi w wyżej wymienionych dokumentach. Umożliwia to, z punktu widzenia formalnego, ubieganie się GMINY HALINÓW o dofinansowanie przewidzianych do realizacji przedsięwzięć rozwojowych, w tym inwestycji komunalnych z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

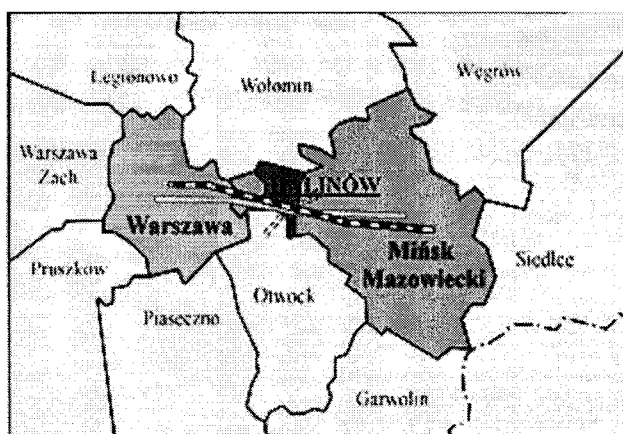
Niniejszy dokument pt. **STRATEGIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU MIASTA I GMINY HALINÓW DO 2020 ROKU** powstał przy dużym udziale merytorycznym reprezentantów społeczności lokalnej, zaś jego projekt został poddany szerokim konsultacjom społecznym. Proces planistyczny miał w związku z tym charakter uspołeczniony.

CZĘŚĆ I

WEWNĘTRZNE UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY HALINÓW

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY HALINÓW

GMINA HALINÓW położona jest w centralnej części województwa mazowieckiego. Wschodnia część Gminy sąsiaduje z gminą Dębe Wielkie. Od północy graniczy z poligonem wojskowym na terenie gminy Zielonka, od zachodu z miastem Sulejówką i od południa z gminą Wiązowna. HALINÓW otrzymał z dniem 1 stycznia 2001 roku prawa miejskie i jest jednym z najmłodszych miast w Polsce oraz w województwie mazowieckim. Od 1

stycznia 1999 roku, w związku z nowym podziałem administracyjnym kraju, GMINA HALINÓW wchodzi w skład powiatu mińskiego.

GMINA HALINÓW położona jest w odległości 10 km na wschód od granic Warszawy i zajmuje strategiczne położenie w transeuropejskim korytarzu transportowym Zachód-Wschód oraz w paśmie podwyższonej aktywności gospodarczej wzdłuż jednego z głównych kierunków rozwoju aglomeracji warszawskiej. Przez teren Gminy przebiegają ważne szlaki komunikacyjne o znaczeniu transeuropejskim relacji: Berlin - Poznań - Warszawa - Terespol - Moskwa, a mianowicie:

- odcinek drogi krajowej Nr 2 Świecko-Poznań-Warszawa-Siedlce-Terespol,
- odcinek linii kolejowej E-20 Kunowice-Poznań-Warszawa-Siedlce-Terespol (na terenie Gminy znajdują się dwa przystanki osobowe).

Uzupełnieniem powiązań komunikacyjnych GMINY HALINÓW z otoczeniem jest droga wojewódzka nr 637 (Warszawa-Węgrów) oraz droga wojewódzka Nr 721 (Józefów-Wiązowna-Duchnow-Brzeziny). Wyżej wymienione szlaki komunikacyjne sprawiają, że Gmina posiada dogodne połączenia z Warszawą, która stanowi dla jego mieszkańców miejsce pracy, korzystania z szeroko rozumianych usług oraz spędzania czasu wolnego.

GMINA HALINÓW zajmuje obszar 6309 ha (w tym obszar miasta – 284 ha). Z ogólnej jej powierzchni:

- użytki rolne zajmują 4099 ha, czyli 65% ogólnej powierzchni,
- lasy i zadrzewienia – 1223 ha (19,4% ogólnej powierzchni),
- wody – 475 ha (7,5% ogólnej powierzchni),

- tereny komunikacyjne – 110 ha (1,7% ogólnej powierzchni),
- tereny osiedlowe – 364 ha (5,8% ogólnej powierzchni),
- nieużytki – 40 ha (0,6% ogólnej powierzchni).

GMINA HALINÓW podzielona jest na 22 jednostki pomocnicze – sołectwa: Brzeziny, Budziska, Cisie, Chobot, Desno, Długa Kościelna, Długa Szlachecka, Grabina, Hipolitów, Józefin, Kazimierzów, Królewskie Brzeziny, Krzewina, Michałów, Mrowiska, Nowy Konik, Okuniew Stary Konik, Wielgolas Brzeziński, Wielgolas Duchnowski, Zagórze, Żwirówka oraz miasto Halinów.

Według stanu na dzień 31 marca 2004 roku na terenie GMINY HALINÓW zamieszkuje 11270 osób, w tym w mieście Halinów – ok. 3000 osób. Wskaźnik gęstości zaludnienia wynosi 178 osób na 1 km². W ostatnich latach liczba mieszkańców Gminy stale wzrastała, co ilustruje poniższe zestawienie:

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2004 31 marca
Liczba ludności ogółem	10194	10248	10372	10421	10447	10510	10630	10738	10944	11270
Przyrost ludności rok 1994=100,0	x	+0,5%	+1,7%	+2,2%	+2,4%	+3%	+4,2%	+5,3%	+7,3%	+10,5%

W latach 1994-2004 (31 marca) liczba ludności GMINY HALINÓW wzrosła o 1076 osób, czyli o 10,5%. Było to wynikiem przede wszystkim napływu ludności na teren Gminy. Przyrost naturalny nadwyżka urodzeń nad zgonami nie odgrywał znaczącej roli we wzroście liczby ludności Gminy. Struktura ludności według grup ekonomicznych prezentuje się następująco (stan na dzień 31 marca 2004 roku):

- ludność w wieku przedprodukcyjnym – 2920 osób, czyli 26% ogółu mieszkańców,
  - ludność w wieku produkcyjnym – 6876 osób, czyli 61% ogółu mieszkańców,
  - ludność w wieku poprodukcyjnym – 1474 osoby, czyli 13% ogółu mieszkańców.
- Na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadają 64 osoby w wieku nieprodukcyjnym.

Obszar GMINY HALINÓW znajduje się w obszarze Równiny Wołomińskiej, która jest częścią Niziny Środkowomazowieckiej. Tereny leśne stanowią ok. 15% ogólnej powierzchni Gminy (ok. 1092 ha). Lasy ochronne, które są podstawą ciągów i korytarzy ekologicznych, znajdują się na terenie sołectw: Brzeziny, Budziska, Cisie, Długa Kościelna, Długa Szlachecka, Hipolitów, Józefin, Kazimierzów Królewskie Brzeziny, Nowy Konik, Okuniew, Stary Konik, Wielgolas Brzeziński, Wielgolas Duchnowski, Zagórze oraz miasto Halinów. W pozostałych sołectwach lasy nie mają charakteru ochronnego. Północna i południowa część GMINY HALINÓW wchodzi w skład Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu – w jego skład wchodzi tereny zieleni towarzyszące zabudowie, w tym zadrzewienia, zakrzewienia, trawniki, zbiorniki wodne powierzchniowe i uprawy rolne. Na terenie Gminy znajdują się obszary przyrodniczo i krajobrazowo cenne:

- okazy drzew, które nie widnieją w Rejestrze Konserwatora Przyrody,
- chronione wydmy porośnięte borem sosnowym w północnej i południowej części Gminy,
- stawy i obszary bagienne zachowane w nie zmienionej formie.

Pod opieką konserwatorską znajdują się następujące obiekty: Długa Kościelna - park, cmentarz mariawicki, cmentarz rzymskokatolicki, Halinów – park, Nowy Konik – park, Okuniew – cmentarz parafialny, 46 pomników przyrody (drzew o dużej wartości dendrologicznej i krajobrazowej, 1 głąz narzutowy). Z kolei obiektami wpisanymi do rejestru zabytków są: dzwonnica i plebania przy nowo wybudowanym Kościele p.w. Św. Anny w Długiej Kościelnej (został wybudowany na miejscu spalonego zabytkowego kościoła z XV wieku), Kościół p.w. Św. Stanisława Kostki w Okuniewie (plebania, kaplica cmentarna), cmentarz żydowski i dwór z parkiem w Okuniewie.

GMINA HALINÓW, z racji swego korzystnego położenia - jest miejscem dużej aktywności gospodarczej. Liczbę i strukturę podmiotów gospodarczych zlokalizowanych na terenie Gminy prezentuje poniższe zestawienie (stan na dzień 22.04.2004r.):

Wyszczególnienie	Miasto Halinów	tereny wiejskie Gminy	Ogółem
Podmioty figurujące w ewidencji działalności gospodarczej prowadzonej przez Urząd Miejski	489	382	871
Spółki cywilne	37	0	37
Spółki z o.o.	15	29	44
Spółki jawne	2	3	5
Spółki akcyjne	0	1	1
Spółdzielnie	4	0	4
Fundacje	3	2	5
Stowarzyszenia	2	8	10
Razem:	552	425	977

Większość podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie Gminy to podmioty małe, zatrudniające poniżej pięciu osób. Są to z reguły powstałe w ostatnich latach firmy prywatne w sferze: handlu (295 podmiotów), usług (312 podmiotów), produkcji (76 podmiotów), transportu (76 podmiotów), gastronomii (15 podmiotów) oraz pozostałe podmioty - 95. Ich wzrastająca liczba (prawie dwukrotny wzrost w ciągu ostatnich siedmiu lat) świadczy o wysokiej dynamice rozwoju przedsiębiorczości na terenie GMINY HALINÓW. Firmy średniej wielkości i duże są mniej liczne. Wskaźnik aktywności gospodarczej mierzony liczbą firm na 1000 mieszkańców kształtuje się obecnie w GMINIE HALINÓW na poziomie 88 i jest znacznie wyższy niż średnio w kraju (75) i w województwie mazowieckim bez Warszawy (65), zaś w porównaniu z Warszawą (154), był znacznie niższy. Świadczy to o wyższym niż przeciętna krajowa i wojewódzka stopniu aktywności gospodarczej (przedsiębiorczości) na terenie Gminy. Wśród wielu zakładów przemysłowych funkcjonujących na terenie Gminy wymienić można:

- Colgate-Palmolive Poland Sp. z o.o. (największy zakład, zatrudniający 512 pracowników),
- Meble Furniture (137 pracowników),
- PPHU „MARCIN DEKOR” (32 pracowników),
- Piekarnia „MEGMA” (35 pracowników),

- Zakład Garmazeryjny Henryk Miśko (17 pracowników),
- PPHU „NOSTA” Stanisław Nowak (14 pracowników),
- Mercor Spółka Jawna Robert i Krzysztof Morawscy (15 pracowników),
- Browar Mazowiecki Ireneusz Piaseczki (10 pracowników).

Ponadto na terenie GMINY HALINÓW zlokalizowany jest Bank Spółdzielczy, Agencja Banku PKO BP oraz instytucje ubezpieczeniowe.

Rolnictwo w GMINIE HALINÓW nie stanowi dominującej funkcji, a ma raczej charakter uzupełniający w stosunku do funkcji osadniczej. Większość terenów użytkowanych rolniczo należy do najsłabszych klas – V i VI. Zajmują one ok. 70% ogółu gruntów ornych. Stanowią one mogą potencjalną rezerwę terenów pod rozwój funkcji mieszkaniowych i nieuciążliwej dla środowiska przyrodniczego działalności gospodarczo-usługowej. W końcu 2003 roku zarejestrowanych było 861 indywidualnych gospodarstw rolnych. Dominują gospodarstwa małe od 1 do 5 ha, których jest 747, zaś gospodarstw powyżej 5 ha jest zaledwie 114, w tym 2 gospodarstwa o powierzchni powyżej 15 ha. W strukturze użytków rolnych zdecydowanie przeważają grunty orne. Niewielką część stanowią sady, łąki i pastwiska. W strukturze zasiewów dominuje produkcja warzyw, kwiatów, ziemniaków oraz zbóż. Z kolei, w produkcji zwierzęcej przeważa chów bydła i trzody chlewnej. Hodowane są także króliki i drób. Produkcja rolno towarowa obejmuje głównie następujące miejscowości: Brzeziny, Cisie, Desno, Nowy Konik, Stary Konik, Wielgolas Brzeziński, Wielgolas Duchnowski oraz Zagórze. Na pozostałym terenie Gminy dominuje produkcja drobnotowarowa (głównie zboża i ziemniaki).

GMINA HALINÓW wchodzi w skład **PODREGIONU WARSZAWSKIEGO** obejmującego następujące powiaty: grodziski, grójecki, legionowski, **MIŃSKI**, nowodworski, otwocki, piaseczyński, pruszkowski, sochaczewski, warszawski zachodni, wołomiński oraz żyrardowski². Podregion Warszawski wraz z podregionem Miasto Warszawa obejmuje obszar aglomeracji warszawskiej o silnych i różnokierunkowych powiązaniach funkcjonalno-przestrzennych. Wprowadzenie podziału kraju na jednostki statystyczne (NTS), zgodnie z wymogami prawa Unii Europejskiej, i utworzenie w jego ramach **PODREGIONU WARSZAWSKIEGO** stwarza przesłanki do nawiązywania partnerskiej współpracy władz samorządowych powiatów i gmin wchodzących w jego skład, aby zwiększać szanse na uzyskanie środków pomocowych ze środków Unii Europejskiej (fundusze strukturalne, Fundusz Spójności). Większe szanse na pomoc unijną będą mieć bowiem projekty

---

² Zgodnie z ustawą z dnia 29 czerwca 1995 roku o statystyce publicznej (Dz. U. Nr 88, poz. 439) wprowadzono rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 lipca 2000 roku (Dz. U. Nr 58, poz. 685) **NOMENKLATURĘ JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CELÓW STATYSTYCZNYCH (NTS)**, która została opracowana na podstawie, obowiązującej nomenklatury NUTS w krajach Unii Europejskiej. NTS dzieli Polskę na terytorialne, hierarchicznie powiązane jednostki na pięciu poziomach, z czego trzy określone są jako poziomy regionalne, a dwa jako lokalne. Poziom regionalny obejmuje swym zasięgiem: poziom 1 – obszar całego kraju (NTS 1), poziom 2 – województwa (NTS 2), **POZIOM 3 (GRUPY POWIATÓW) – PODREGIONY (NTS 3)**. Poziom lokalny obejmuje swym zasięgiem: poziom 4 – powiaty (NTS 4), poziom 5 – gminy (NTS 5). Konieczność wprowadzenia podziału kraju na jednostki terytorialne (NTS) do celów statystycznych wynika z potrzeby dostosowania do wymogów prawa Unii Europejskiej w obszarze statystyki regionalnej i funduszy strukturalnych. **W województwie mazowieckim wyróżniono 5 podregionów – grup powiatów (NTS 3)**, a mianowicie: ciechanowsko-płocki, ostrołęcko-siedlecki, radomski, warszawski i miasto Warszawa.

obejmujące swym zasięgiem przestrzennym oraz efektami społecznymi, gospodarczymi i ekologicznymi jak największą liczbę ludności.

2. SILNE I SŁABE STRONY GMINY HALINÓW – DIAGNOZA STANU ISTNIEJĄCEGO

Uwarunkowania wewnętrzne rozwoju GMINY HALINÓW wynikają z obecnej sytuacji w sferze zaspokojenia potrzeb społecznych, gospodarki lokalnej, ochrony środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego, wyposażenia w infrastrukturę techniczną, finansowej, współpracy Gminy z innymi jednostkami samorządu terytorialnego w kraju i za granicą oraz udziału Gminy w związkach i stowarzyszeniach komunalnych, współpracy międzynarodowej i promocji Gminy oraz działalności organizacji pozarządowych. Uwarunkowania te analizowano w kategoriach silnych i słabych stron (sił i słabości). Ich enumeracja i analiza jest swoistą „samooceną” osiągniętego dotąd poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego i wskazuje na istniejący potencjał rozwojowy Gminy.

Uwarunkowania wewnętrzne rozwoju GMINY HALINÓW w kategoriach silnych i słabych stron przedstawiają się następująco:

SILNE STRONY (CZYNNIKI STYMULUJĄCE I WSPIERAJĄCE DALSZY ROZWÓJ SPOŁECZNO-GOSPODARCZY) ORAZ SŁABE STRONY (CZYNNIKI OGRANICZAJĄCE I HAMUJĄCE DALSZY ROZWÓJ SPOŁECZNO-GOSPODARCZY) GMINY HALINÓW

Silne strony – ogólne zagadnienia
Nadanie miejscowości Halinów praw miejskich z dniem 1 stycznia 2001 roku.
Położenie w bliskim sąsiedztwie Warszawy, co jest źródłem korzyści zarówno dla jego mieszkańców (Warszawa jako miejsce pracy i korzystania z szeroko rozumianych usług), jak i miasta - bliskość Warszawy podnosi atrakcyjność inwestycyjną Halinowa.
Położenie wzdłuż europejskiego korytarza transportowego Paryż – Berlin – Warszawa – Terespol – Moskwa: droga krajowa nr 2, tzw. Trakt Brzeski oraz linia kolejowa E 20.
Wzrost zainteresowania mieszkańców Warszawy zamieszkaniem na terenie Gminy Halinów. Wyrazem tego jest stały wzrost liczby ludności Gminy spowodowany migracjami. W latach 1994-2004 (stan na dzień 31 marca) liczba mieszkańców wzrosła o 10,5%. Świadczy o tym także liczba wydanych pozwoleń budowlanych. Otóż w latach 1997-2002 wydano łącznie 3360 pozwoleń na budowę, w tym 922 na budowę budynków mieszkalnych.
Położenie GMINY HALINÓW w Mazowieckim Obszarze Chronionego Krajobrazu (północna i południowa część Gminy). W części południowej tereny leśne zostały wyłączone z procesów urbanizacyjnych, ale pozostawiono funkcje turystyczne celem zachowania walorów środowiska przyrodniczego. W części północnej również znajdują się obszary wartościowe krajobrazowo ze względu na cenne pod względem przyrodniczym i krajobrazowym okazy drzew, które nie widnieją w Rejestrze Konserwatora Przyrody, chronione wydmy porośnięte borem sosnowym oraz stawy i obszary bagienne.
Funkcjonalne połączenia komunikacyjne z Warszawą – MZA, PKS, prywatny transport autobusowy.

Otwarte na zmiany, aktywnie działające Władze Gminy w celu pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych na jej dalszy rozwój m.in. z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz funduszu przedakcesyjnego SAPARD.

Walory krajobrazowe terenów: Chobotu, Michałowa i Halinowa (rzeka Długa i zespół stawów hodowlanych) mogą stać się źródłem rozwoju rynku turystyczno-rekreacyjnego.

Dogodne możliwości rekreacji nad stawami hodowlanymi, czynnego odpoczynku w siodle w stadninach koni czy w pracowniczych ogródkach działkowych. Funkcjonuje Ośrodek Zarybieniowy Polskiego Związku Wędkarskiego w miejscowości Długa Kościelna oraz trzy kluby jeździeckie: KJ AROMER w Józefinie, KONIK w Koniku Starym i Klub Jeździecki „DWOREK” w Okuniewie działający w ramach Stowarzyszenia Kultury Fizycznej i Związków Sportowych.

Działania Władz Gminy na rzecz pozyskiwania dodatkowych środków na inwestycje z różnych funduszy, w tym ze środków pomocowych Unii Europejskiej.

Opracowanie zasad prowadzenia inwestycji z inicjatywy społecznej mieszkańców (Uchwała Nr XIV/136/03 Rady Miejskiej w Halinowie z dnia 28 listopada 2003 roku). Określono zasady wsparcia finansowego budżetu Gminy dla inicjatyw społecznych mieszkańców w zakresie:

- budowy sieci kanalizacyjnej i wodociągowej w wysokości 80% kosztów budowy,
- budowy oświetlenia dróg gminnych (lokalnych i dojazdowych), budowy (remontu) nawierzchni dróg i chodników gminnych (lokalnych i dojazdowych) w przypadku pełnego uzbrojenia drogi w wysokości 70% kosztów budowy,
- pokrycia kosztów dokumentacji technicznej niezbędnej do uzyskania pozwolenia na budowę w/w inwestycji.

Słabe strony – ogólne zagadnienia

Pogłębiające się trudności komunikacyjne w dojazdach do i z Warszawy wskutek nadmiernego przeciążenia ruchem kołowym podstawowego układu komunikacji drogowej. Niezadowolający jest także standard podróżowania środkami komunikacji publicznej w dojazdach z i do Warszawy – przepełnione autobusy, zagrożenie poczucia bezpieczeństwa osobistego (pociągi podmiejskie). W konsekwencji wzrasta czas i zmniejsza się komfort podróży, zwłaszcza w okresach porannego i popołudniowego szczytu komunikacyjnego. Utrzymywanie się takiej sytuacji będzie powodować spadek atrakcyjności Gminy dla lokalizowania się ludności (budownictwo mieszkaniowe) i działalności gospodarczej (ograniczenie liczby nowych miejsc pracy). Wynika to m.in. z nieukończonych tras Siekierskiej, braku wielopoziomowego skrzyżowania Ostrobramska-Marsa-Płowiecka, braku wschodniej obwodnicy Warszawy.

Trudności komunikacyjne wewnątrz GMINY HALINÓW spowodowane nie nadążaniem rozbudowy i modernizacji układu drogowo-ulicznego za dynamicznym przyrostem liczby pojazdów.

Znaczne rozmiary rejestrowanego bezrobocia. Według stanu na koniec sierpnia 2003 roku z terenu Gminy Halinów było zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Mińsku Mazowieckim 655 bezrobotnych, co stanowiło 8,4 % ich ogółu w powiecie mińskim. Zdecydowana większość z nich to bezrobotni pozbawieni prawa do zasiłku (82%). Stopa rejestrowanego bezrobocia kształtowała się w

tym okresie w Gminie Halinów na poziomie 9,5%, w powiecie mińskim na poziomie 13,9% (dla porównania Warszawa – 6,5%, województwo mazowieckie – 13,5%, Polska – 17,6%). Bezrobocie dotyka przede wszystkim ludzi młodych, w tym absolwentów szkół, oraz osób o niskim poziomie wykształcenia (podstawowe i niepełne podstawowe oraz zasadnicze zawodowe). W grupie bezrobotnych z terenu Gminy Halinów dominują osoby pozostające bez pracy powyżej 12 miesięcy (310 osób, tj. 47,3% ich ogółu), w tym 170 osób, czyli 26% są bez pracy ponad 2 lata – są to tzw. długotrwale bezrobotni.

Nikłe zaangażowanie mieszkańców Gminy Halinów w działania na rzecz jego rozwoju i rozwiązywania różnorodnych problemów. Ilustracją tego może być wskaźnik liczby organizacji pozarządowych na 1000 osób w wieku produkcyjnym, który w Gminie wynosi 1,06, zaś w powiecie mińskim – 2,24, w województwie mazowieckim – 3,26, w Polsce – 2,54.

Słaba i nieskoordynowana polityka promocyjna Gminy Halinów. Brak kompleksowego programu promocji Gminy w kraju i zagranicą. Gmina nie uczestniczy w międzynarodowych targach typu „Invest City” w celu nawiązania kontaktów z potencjalnymi inwestorami.

Ludność i sfera społeczna

Silne strony

Stały wzrost liczby mieszkańców Gminy, co jest głównie wynikiem dodatniego salda migracji (nadwyżka zameldowań nad wymeldowaniami). W latach 1994-2004 (stan na dzień 31 marca) liczba mieszkańców wzrosła z 10194 do 11270, czyli o 10,5%.

Wysoki poziom edukacji w szkołach. Placówki oświatowe znajdują się w dobrym stanie techniczno-dydaktycznym (wykształcona kadra, dobre wyposażenie). W szkołach odbywają się zajęcia pozalekcyjne takie, jak: SKS, zajęcia komputerowe, kółka teatralne, nauka gry na instrumencie, zajęcia wyrównawcze, itp. Gmina finansuje godziny dodatkowego drugiego języka obcego w gimnazjum oraz zajęcia sportowe w trzech szkołach.

Funkcjonowanie Orkiestry Strażackiej Ochotniczej Straży Pożarnej w Okuniewie.

Dostateczny stan terenów i obiektów sportowych przy szkołach (boiska i sale gimnastyczne). Boisko do piłki siatkowej istnieje przy Domu Kultury w Halinowie. W Michałowie (wraz z zapleczem socjalnym) i Cisiu znajdują się pełnowymiarowe boiska do gry w piłkę nożną.

Funkcjonowanie Ludowego Uczniowskiego Klubu Sportowego „Okuńhal” w Okuniewie oraz Uczniowskiego Klubu Sportowego w Halinowie, a także Uczniowsko-Młodzieżowego Klubu Kulturalno-Sportowego w Okuniewie. Istnieje zespół piłki nożnej, grający w B-klasie.

Organizowanie rozgrywek między miejscowościami w piłce nożnej oraz rozgrywek pomiędzy szkołami w piłce siatkowej, nożnej i koszykowej.

Działalność organizacji pozarządowych zajmujących się pomocą społeczną:

- Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci i Osób Niepełnosprawnych „KUBUS” w Józefinie,
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów (skupia ok. 40 członków),
- Stowarzyszenie MONAR Mazowieckiego Centrum Pomocy Bliźniemu Markot – Halinów (prowadzi noclegownię na 15 osób).

Działalność Towarzystwa im. Rycerza Okunia w Okuniewie.

Wydawanie przez Burmistrza Miasta Halinów biuletynu informacyjnego gminy.

Istniejące placówki ochrony zdrowia (tylko niepubliczne) zaspokajają potrzeby zdrowotne mieszkańców na poziomie leczenia podstawowego. Funkcjonują następujące niepubliczne placówki (świadczą usługi na podstawie umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia):

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej – Praktyka Grupowa Lekarzy Rodzinnych w Halinowie,
- Indywidualna Specjalistyczna Opieka Lekarska – Tomasz Dzieciotł w Okuniewie,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „STOMED” w Halinowie,
- Prywatny Gabinet Stomatologiczny – Magdalena Zaniewska w Halinowie.

Opiekę medyczną nad mieszkańcami Gminy sprawuje: 1 lekarz ogólny, 1 pediatra, 2 lekarzy rodzinnych, 2 lekarzy stomatologów i 6 pielęgniarek. Na terenie Gminy funkcjonują dwie apteki i jeden punkt apteczny.

Aktywna działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Funkcjonowanie świetlic środowiskowych dla dzieci uczęszczających do szkół podstawowych – Świetlica środowiskowa w Halinowie, Świetlica środowiskowa w Okuniewie i Klub środowiskowy w Halinowie (placówka mieści się w budynku parafialnym).

Realizacja programu dożywiania uczniów szkół podstawowych i gimnazjów.

Funkcjonowanie dwóch Domów Kultury w Halinowie i Okuniewie.

Funkcjonowanie Gminnej Biblioteki Publicznej w Halinowie wraz z dwiema filiami w: Cisiu i Okuniewie.

Pod ochroną konserwatorską znajdują się następujące obiekty: park, cmentarz mariawicki, cmentarz rzymsko-katolicki w Długiej Kościelnej, park w Halinowie i Nowym Koniku oraz cmentarz parafialny w Okuniewie. Do rejestru zabytków zostały wpisane: dzwonnica i plebania przy nowo wybudowanym Kościele p.w. Św. Anny w Długiej Kościelnej (został wybudowany na miejscu spalonego zabytkowego kościoła z XV wieku), Kościół p.w. Św. Stanisława Kostki, plebania, kaplica cmentarna w Okuniewie oraz cmentarz żydowski w Okuniewie.

Lokalizacja Komisariatu policji na terenie Halinowa (od 1 stycznia 2002 roku) – obejmuje swym zasięgiem także Gminę Dębe Wielkie i Miasto Sulejówek (znajduje się tu posterunek policji). Przeprowadzenie przebudowy kotłowni centralnego ogrzewania i remont budynku Komisariatu.

Finansowanie 4 etatów policyjnych przez budżet GMINY HALINÓW.

Funkcjonowanie 3 jednostek ochotniczych straży pożarnych w: Okuniewie (czynnych członków – 30), Długiej Kościelnej (czynnych członków - 10) i Cisiu (czynnych członków – 52). Jednostki te, poza OSP Cisie, są włączone do Krajowego Systemu Ratownictwa Gaśniczego.

Słabe strony

Ograniczona baza lokalowa przedszkoli, co stanowi barierę dla zwiększenia liczby dzieci objętych opieką przedszkolną (ta sytuacja ma miejsce w Halinowie). Na terenie Gminy funkcjonują dwa przedszkola: w Halinowie (50 dzieci) i Okuniewie (25 dzieci). Uczęszczają do nich dzieci w wieku 3-5 lat (stanowi to tylko 14,2% ogółu dzieci w tym wieku, w Gminie). Dzieci sześciolatnie uczęszczają do klas „0” przy szkołach podstawowych (161 dzieci).

Brak szkoły o charakterze ponadgimnazjalnym – liceum ogólnokształcącego.

Funkcjonowanie małych szkół wiejskich (Cisie, Chobot, Brzeziny), w których koszt utrzymania jednego ucznia jest znacznie wyższy od tychże kosztów w dużych szkołach (Halinów, Okuniew). W Gminie funkcjonuje 5 szkół podstawowych. Do tych szkół uczniowie uczęszczają na jedną zmianę. Wyjątek stanowi Szkoła Podstawowa w Halinowie, w której część klas I-III uczęszcza na drugą zmianę. Najwięcej uczniów uczęszcza do szkoły podstawowej w Halinowie (588 plus 90 „zerówka”) oraz w Okuniewie (171 plus 29 „zerówka”). W pozostałych szkołach podstawowych liczba uczniów jest zdecydowanie mniejsza: w Cisiu 119 uczniów plus 20 „zerówka”, w Chobocie 47 uczniów plus 2 „zerówka” oraz w Brzezinach 99 uczniów plus 14 „zerówka”. Na terenie Gminy funkcjonują dwa Gimnazja Publiczne (w Halinowie i Okuniewie – uczęszcza do nich 512 uczniów). W latach 1999-2003 wydatki budżetu Gminy ponad wysokość subwencji wzrosły z 735 tys. zł (stanowiło to 7,3% ogółu wydatków budżetowych) do 2.344 tys. zł (stanowiło to już 14,5% ogółu wydatków budżetowych) przy mniej więcej jednakowej liczbie uczniów.

Filie Gminnej Biblioteki Publicznej w Okuniewie i Cisiu nie posiadają odpowiedniego sprzętu i oprogramowania komputerowego oraz dostępu do Internetu.

Brak żłobka lub przedszkola dla dzieci małych (poniżej 3 lat).

Dość niski poziom wykształcenia mieszkańców. Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 roku na terenie Gminy zamieszkiwało 627 osób z wykształceniem wyższym (w tym 374 kobiety). Stanowili oni 7,6% ogółu mieszkańców Gminy w wieku powyżej 20 lat.

Brak miejsc, w których młodzież może aktywnie spędzać czas takich, jak: kluby młodzieżowe, centrum rekreacji, park miejski, kino czy basen. Na terenie Gminy funkcjonują 2 kluby sportowe. Nie posiadają one jednak własnej bazy i korzystają z boisk szkolnych i boisk na terenach dzierżawionych.

Słabo dopasowana do potrzeb i zainteresowań dotychczasowa oferta kulturalno-rozrywkowa istniejących placówek kulturalnych. Brak imprez integrujących lokalną społeczność.

Zbyt mała liczba funkcjonariuszy policji w stosunku do liczby etatów, co wiąże się z brakiem patroli policyjnych oraz niedostateczną wykrywalnością przestępstw (w 2002 roku wykrywalność wynosiła 55,5%).

Wzrost liczby osób i rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. W 2002 roku przyznano świadczenia 431 osobom. W porównaniu do 2001 roku nastąpił wzrost liczby osób korzystających z pomocy społecznej o 21% (w skali województwa mazowieckiego wzrost wyniósł 19%). Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej kształtowała się w 2002 roku na poziomie 1128 i była wyższa o 11,2% w stosunku do roku ubiegłego. Ze świadczeń Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej skorzystało w 2002 roku 4% ogółu mieszkańców Gminy Halinów (średnia dla województwa mazowieckiego – 5,6%), zaś gdyby uwzględnić członków rodzin tych osób, to wskaźnik ten wzrasta do 10,3% (średnia wojewódzka – 13%).

Na terenie Gminy brak jest wykwalifikowanych opiekunek do opieki nad starszymi osobami samotnymi i niezdolnymi do samodzielnej egzystencji. Występuje jedynie „pomoc sąsiedzka”.

Narastanie zjawisk o charakterze przestępczym (chuligaństwo, kradzieże, narkomania, alkoholizm).

Brak zabytków o znaczącej wartości kulturowo-historycznej – jedyny obiekt tego typu w Długiej Kościelnej został spalony (modrzewiowy kościół zbudowany w XV w.)

Sfera ekologiczna i urządzeń ochrony środowiska

Silne strony

Warunki naturalne przyrodniczo-klimatyczne sprzyjające zdrowemu stylowi życia oraz rozwojowi budownictwa mieszkaniowego, rekreacji i wypoczynku – kompleksy leśne, łąki, rzeki. Lasy stanowią 17,2% ogólnej powierzchni Gminy. Są to głównie lasy ochronne, które są podstawą ciągów i korytarzy ekologicznych – dotyczy to następujących sołectw: Brzeziny, Budziska, Cisie, Długa Kościelna, Długa Szlachecka, Halinów, Hipolitów, Józefin, Kazimierów, Królewskie Brzeziny, Nowy Konik, Okuniew, Stary Konik, Wielgolas Brzeziński, Wielgolas Duchnowski i Zagórze. W pozostałych sołectwach: Chobot, Desno, Krzewina, Mrowiska, Michałów i Żwirówka lasy nie mają charakteru ochronnego.

Istnienie 46 pomników przyrody: 46 drzew o dużej wartości dendrologicznej i krajobrazowej oraz 1 głąz narzutowy.

Warunki sprzyjające rozwojowi agroturystyki i rolnictwa ekologicznego.

Rezerwy zdolności produkcyjnej na ujęciach i w stacjach uzdatniania wody. Na terenie Gminy istnieją: 3 studnie głębinowe w Mrowiskach, 2 studnie w Okuniewie oraz 2 studnie w Wielgolasie Duchnowskim. Nie występują deficyty wody.

Z sieci wodociągowej korzysta 88% ogółu mieszkańców Gminy. Jej długość wynosi 119,1 km.

Nawiązanie współpracy z Miastem Sulejówek w sprawie podłączenia wsi Okuniew do oczyszczalni ścieków w Sulejówku – wspólne wystąpienie o środki pomocowe Unii Europejskiej.

Nawiązanie współpracy z Gminą Dębe Wielkie w sprawie podłączenia (po 2007 roku) miejscowości: Wielgolas Duchnowski, Wielgolas Brzeziński i Brzeziny do budującej się w tej gminie oczyszczalni ścieków.

Sukcesywna modernizacja gminnej mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków w Długiej Kościelnej. Istnieją rezerwy zdolności produkcyjnej, bowiem stopień obciążenia oczyszczalni wynosi 73%.

Na terenie Gminy zostały wykonane dwa odwierty głębinowe wód geotermalnych w miejscowościach: Okuniew i Wielgolas Duchnowski.

Słabe strony

Zanieczyszczenie gminnych rzeczek i lasów poprzez pozostawianie śmieci i odpadów w lasach, na polach i przy drogach.

Zbyt mała dbałość mieszkańców o stan i ochronę środowiska naturalnego.

Tylko 25% ogółu mieszkańców korzysta z sieci kanalizacji sanitarnej. Tereny obsługiwane przez kanalizację sanitarną to: Halinów, Hipolitów, Długa Kościelna. Długość sieci kanalizacji sanitarnej wynosi 21 km.

Występują duże dysproporcje między długością sieci wodociągowej (119,1 km), a kanalizacji sanitarnej (tylko 21 km) oraz brak możliwości podłączenia do kanalizacji miejscowości położonych w znacznej odległości od istniejącej oczyszczalni ścieków.

Brak kanalizacji deszczowej oraz koncepcji odwodnienia Gminy (wody opadowe).
Brak selektywnej zbiórki odpadów komunalnych.
Istnienie dzikich wysypisk śmieci.
Brak wykorzystania alternatywnych źródeł energii na przykład pochodzącej z biomasy.
Brak programu ochrony środowiska przyrodniczego.
Brak planu gospodarki odpadami.
Istnienie potencjalnego realnego niebezpieczeństwa skażeń w przypadku awarii cystem z toksycznymi substancjami przemysłowymi (TSP) przewożonych magistralą kolejową Warszawa – Siedlce – Terespol lub drogą krajową Nr 2 Warszawa – Terespol. Skażenia toksycznymi środkami przemysłowymi zagrozić mogą mieszkańcom Halinowa ze strony Stacji Pomp Rzecznych Wodociągu Północnego (124 tony chloru).
Sfera gospodarcza
Silne strony
Duże rezerwy terenowe pod rozwój różnych funkcji: <ul style="list-style-type: none"> ➤ przemysłowe – ok. 110 ha, głównie w miejscowościach: Okuniew, Długa Kościelna, Józefin, Grabina, Michałów, Brzeziny, ➤ usługowe (usługowo-mieszkaniowe) – ok. 45 ha, głównie w miejscowościach: Cisie, Wielgolas Brzeziński, ➤ mieszkaniowe (mieszkaniowe z usługami nieuciążliwymi) – ok. 160 ha, głównie w miejscowościach: Wielgolas Brzeziński, Józefin, Cisie, Wielgolas Duchnowski, Budziska, Mrowiska, ➤ rekreacyjne (z możliwością zabudowy) – ok. 23 ha, głównie w Michałowie i Chobocie.
Stosunkowo niskie ceny gruntów i nieruchomości.
Wolne obiekty i tereny przemysłowe do zagospodarowania.
Funkcjonowanie na terenie Gminy znanego międzynarodowego koncernu COLGATE-PALMOLIVE Poland Sp. z o.o. Jednak przedsiębiorstwo zatrudnia głównie ludzi spoza Gminy.
Słabe strony
Upadek rolnictwa, niewykorzystane grunty rolne, z powodu ich niskiej jakości.
Mało środków przeznaczanych na inwestycje, co wynika ze stosunkowo niskich podatków.
Wiele firm działających w Gminie zarejestrowanych jest na terenie Warszawy i podatki nie wpływają do kasy gminnej.
Sfera przestrzenna i mieszkalnictwo komunalne
Silne strony
Posiadanie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania Gminy Halinów (1999 rok).
Opracowanie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy na lata 2003-2007.
Posiadanie przez Gminę Halinów mienia komunalnego w postaci nieruchomości gruntowych: 8,41 ha przeznaczonych w planach miejscowych na cele rolnicze oraz 28,42 ha przeznaczonych w planach

miejscowych pod budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne oraz usługi i handel, w tym:

- grunty uzbrojone położone w mieście Halinów - 0,60 ha,
- grunty uzbrojone położone w innych miejscowościach - 22,16 ha,
- grunty nieuzbrojone położone w innych miejscowościach – 4,03 ha.

Słabe strony

Niewystarczająca liczba mieszkań komunalnych. Do Urzędu Miejskiego wpływa średnio rocznie ok. 20 podań w sprawie przyznania lokali mieszkalnych, z czego z tylko 2-3 podania rocznie są rozpatrywane pozytywnie.

Zły stan techniczny znacznej części istniejących komunalnych zasobów mieszkaniowych. Budynki stanowiące mieszkaniowy zasób komunalny Gminy to budynki w znacznej części stare i zniszczone. Niskie stawki czynszu powodują, że wystarczają one zaledwie na bieżące utrzymanie zasobów. Roczna kwota czynszu uzyskiwana przez Gminę stanowi zaledwie 0,44% wartości odtworzeniowej (maksymalna stawka wynosi 3%). Wynika z tego konieczność dopłat do remontów budynków komunalnych z budżetu Gminy. Z ogólnej liczby 74 komunalnych lokali mieszkalnych (26 budynków) w złym stanie technicznym znajduje się 27 lokali. Niedostateczne wyposażenie w instalacje techniczne dotyczy 42 lokali (5 budynków), zaś 33 lokale (3 budynki) są nadmiernie zagęszczone.

Na terenie Gminy występują grunty o nieuregulowanym stanie prawnym. Władającymi tymi gruntami są zarówno osoby fizyczne, jak i Gmina Halinów.

Telekomunikacja, poczta, elektroenergetyka, gazownictwo, drogi, komunikacja publiczna

Silne strony

Sukcesywnie rozbudowywana sieć telekomunikacyjna.

Funkcjonowanie dwóch placówek pocztowych w Halinowie i Okuniewie.

Sukcesywna budowane są nowe linie niskiego napięcia.

Sukcesywnie budowane jest oświetlenie uliczne lampami energooszczędnyymi.

Długość linii komunikacji autobusowej na terenie Gminy wynosi 17 km – PKS i 3 km inni przewoźnicy. Liczba przystanków autobusowych - 16. Gmina ma bezpośrednie połączenia autobusowe z Warszawą, Mińskiem Mazowieckim i Stanisławowem.

Bezpośrednie połączenia Gminy koleją podmiejską z Warszawą i Mińskiem Mazowieckim. Na terenie Gminy znajdują się dwa przystanki kolejowe (Halinów, Cisie).

Słabe strony

Okolo 500 osób oczekuje na założenie telefonu przewodowego (stacjonarnego).

Niewystarczająco rozwinięta sieć gazu przewodowego na terenie Gminy.

Niemal 90% ogólnej długości sieci elektrycznej niskiego napięcia to linie napowietrzne. Jest to powodem licznych awarii (burze, wiatry, itp.).

Brak Planu zaopatrzenia w energię cieplną, elektryczną i paliwa gazowe na obszarze Gminy Halinów.

Niezadowolający stan techniczny dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych. Stan dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych jest oceniany jako przeciętny. Z ogólnej długości dróg powiatowych (39 km) jeszcze 10 km to drogi o nawierzchni gruntowej. Stanowi to 25,6% ogółu tych dróg.

Niezadawalający stan techniczny oraz liczba dróg lokalnych i dojazdowych (większość z nich to drogi gruntowe).
--

Brak chodników dla pieszych oraz ścieżek rowerowych.
--

Brak komunikacji zbiorowej wewnętrznej.

Biorąc pod uwagę diagnozę stanu istniejącego, Władze GMINY HALINÓW będą prowadziły systematyczne i długookresowe działania na rzecz umacniania jej silnych stron oraz sukcesywnego eliminowania słabych. Takie działania będą niewątpliwie pozytywnie wpływać na poprawę środowiska życia mieszkańców i warunki funkcjonowania podmiotów gospodarczych, a także przyczyniać się będą do wzrostu atrakcyjności lokalizacyjnej GMINY HALINÓW dla nowych mieszkańców, inwestorów i rozwoju funkcji rekreacyjno-wypoczynkowych.

3. STRATEGICZNE PROBLEMY ROZWOJOWE GMINY HALINÓW NA TLE OCENY STANU ISTNIEJĄCEGO

Podstawą do formułowania problemów rozwojowych gminy są wyniki przeprowadzonej analizy uwarunkowań, a zwłaszcza identyfikacja zagrożeń rozwojowych tkwiących w jej otoczeniu, oraz słabych stron.

Wychodząc od definicji problemu jako „zadania danego do rozwiązania lub trudnej do rozstrzygnięcia sprawy”, niedostateczne tempo przemian oraz niedostateczna ilość, jakość i sprawność funkcjonowania różnego rodzaju instytucji, obiektów i urzędzeń powodują obecnie lub powodować będą w przyszłości powstawanie napięć, konfliktów oraz barier odczuwanych przez mieszkańców i podmioty gospodarcze. Są to więc określone uciążliwości, których usunięcie lub co najmniej złagodzenie ich negatywnych skutków wymaga podjęcia określonych działań.

Strategiczne problemy dalszego rozwoju GMINY HALINÓW były rozpatrywane w czterech kategoriach strategicznych, a mianowicie:

- sprawności oraz niezawodności funkcjonowania obiektów i urzędzeń infrastruktury technicznej, w tym służących ochronie środowiska przyrodniczego,
- atrakcyjności Gminy dla dalszego rozwoju mieszkalnictwa, istniejących firm i lokalizowania się nowych inwestorów oraz funkcji rekreacyjno-wypoczynkowych,
- ilości oraz jakości funkcjonowania usług społecznych (edukacja, ochrona zdrowia i opieka społeczna, kultura i sztuka, sport i rekreacja, bezpieczeństwo publiczne), a także stanu mieszkalnictwa, w tym komunalnego (nowe budownictwo, stan techniczny istniejących zasobów),
- powiązań transportowych Gminy z otoczeniem, głównie z Warszawą (drogi kołowe, zbiorowa komunikacja publiczna - kolej i autobusy).

Efektom takiego podejścia było zdefiniowanie głównych problemów rozwojowych, których rozwiązanie lub złagodzenie ich niepożądanych skutków społecznych, gospodarczych i ekologicznych przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców i wzrostu rangi GMINY HALINÓW w otoczeniu. Ich enumerację prezentuje poniższe zestawienie:

KATALOG STRATEGICZNYCH PROBLEMÓW GMINY HALINÓW WYMAGAJĄCYCH ROZWIĄZANIA

Pełne zwodociągowanie Gminy.
Likwidacja niedoborów sieci kanalizacji sanitarnej, modernizacja istniejącej oczyszczalni ścieków (w oparciu o nowe normy unijne, z możliwością dotacji z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego), podłączenie do oczyszczalni ścieków w Sulejówku miejscowości Okuniew i w Dębem Wielkim miejscowości: Wielgolas Duchnowski, Wielgolas Brzeziński, Brzeziny, Cisie i Żwirówka).
Budowa nowych oraz modernizacja istniejących dróg gminnych.
Rozbudowa systemu oświetlenia ulicznego.
Wykonanie chodników dla pieszych wzdłuż głównych ulic i dróg w poszczególnych miejscowościach.
Likwidacja dzikich wysypisk śmieci, zamontowanie śmietników ulicznych na terenie Gminy. Wdrożenie systemu segregacji odpadów stałych.
Budowa mieszkań komunalnych (socjalnych) i modernizacja istniejących zasobów.
Utworzenie i prowadzenie liceum ogólnokształcącego oraz budowa gimnazjum.
Rozbudowa sieci gazowej (przewodowej).
Melioracja terenu i udrożnienie istniejących rowów odwadniających.
Rozwój działalności Domów Kultury.
Budowa obiektów o charakterze sportowo-rekreacyjnym.
Uporządkowanie i rekultywacja parku przy tzw. „starej szkole” oraz amfiteatru.
Pozyskanie terenów pod budowę obiektów użyteczności publicznej w centrum Gminy.
Budowa cmentarza komunalnego w Długiej Kościelnej (na pograniczu z Długą Szlachecką).
Promocja Gminy Halinów oraz większa współpraca z sąsiednimi gminami, władzami powiatowymi i wojewódzkimi w celu rozwiązywania problemów.
Nawiązanie partnerskich kontaktów z gminami zagranicznymi.

Zdefiniowane główne rozwojowe GMINY HALINÓW stanowią podstawę do formułowania celów rozwoju gminy (strategicznych i operacyjnych), a także zadań realizacyjnych, czyli opracowania STRATEGII ROZWOJU.

CZĘŚĆ II

ZEWNĘTRZNE UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY HALINÓW

Problemów rozwojowych GMINY HALINÓW nie można analizować i oceniać wyłącznie w jej granicach administracyjnych. Gmina nie jest bowiem wyspą na mapie Polski, lecz jest elementem układu osadniczego i systemu społeczno-gospodarczego powiatu mińskiego, województwa mazowieckiego i kraju, a także Unii Europejskiej. GMINA HALINÓW jest - tak, jak każda inna gmina w Polsce - silnie uzależniona od swego otoczenia, które oddziałuje na nią wywierając stały wpływ - pozytywny lub negatywny. Zewnętrzne uwarunkowania rozwoju (szanse i zagrożenia rozwoju) Gminy Halinów determinowane są przede wszystkim³:

- systemowymi rozwiązaniami w sferze ustrojowo-prawnej i finansowej przyjmowanymi na szczeblu centralnym, zwłaszcza dotyczącymi zakresu kompetencji i zasad finansowania samorządów terytorialnych z budżetu państwa,
- zasadami i rozmiarami finansowania usług społecznych (edukacja, ochrona zdrowia, opieka socjalna) oraz mieszkalnictwa i bezpieczeństwa publicznego z budżetu państwa,
- ogólną koniunkturą gospodarczą w kraju,
- systemowymi rozwiązaniami na szczeblu centralnym w zakresie przeciwdziałania bezrobociu, wspierania rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw, polityce fiskalnej w stosunku do podmiotów gospodarczych, zwłaszcza małych i średnich przedsiębiorstw,
- polityką wspierania rozwoju regionalnego, polityką ekologiczną, polityką rozwoju infrastruktury technicznej realizowaną na szczeblu centralnym,
- sytuacją międzynarodową (koniunktura gospodarcza, handel zagraniczny),
- procesami integracji Polski z Unią Europejską, a zwłaszcza możliwościami skorzystania z pomocy finansowej tej organizacji (fundusze strukturalne),
- wewnętrzną polityką rozwoju społeczno-gospodarczego realizowaną przez władze samorządowe województwa mazowieckiego.

Na dzień dzisiejszy, **główne bariery ograniczające skalę i tempo rozwoju społeczno-gospodarczego GMINY HALINÓW tkwią przede wszystkim w jej otoczeniu**, zaś jej władze praktycznie nie mają żadnego wpływu na to, co się w nim dzieje. Mogą jedynie stale śledzić (monitorować) zmiany w otoczeniu, co umożliwi zidentyfikowanie obecnych oraz

³ Przez **szansę** należy rozumieć czynniki, zdarzenia, okoliczności, zjawiska i procesy występujące w otoczeniu gminy (powiatowym, wojewódzkim, krajowym i międzynarodowym), które mają korzystny (pozytywny) wpływ na jej obecne funkcjonowanie i dalszy rozwój. Szanse sprzyjają rozwojowi gminy. Przez **zagrożenie** należy rozumieć uzasadnione zjawisko, okoliczność, zdarzenie lub proces występujący w otoczeniu gminy (powiatowym, wojewódzkim, krajowym i międzynarodowym), które mają niekorzystny (negatywny) wpływ na jego obecne funkcjonowanie i dalszy rozwój. Zagrożenia stanowią bariery, utrudnienia w rozwoju gminy. Mogą być także przyczyną konieczności poniesienia dodatkowych kosztów związanych z jego bieżącym funkcjonowaniem i dalszym rozwojem (np. dopłata z budżetu gminy do oświaty, bowiem przekazywana subwencja oświatowa nie pokrywa w pełni kosztów, dopłata do remontów dróg powiatowych).

przyszłych zagrożeń i szans rozwojowych. Postępując w ten sposób, Władze GMINY HALINÓW zwiększać będą elastyczność swoich działań, wskutek czego będzie ona mniej narażona na wstrząsy i kryzysy będące konsekwencją niekorzystnych zmian w otoczeniu (zagrożenia), a także w porę dostrzegą pojawiające się w otoczeniu sprzyjające okoliczności (szanse) dla dalszego rozwoju Gminy.

Przy obecnych niekorzystnych uwarunkowaniach zewnętrznych tkwiących w otoczeniu GMINY HALINÓW nie jest możliwe skuteczne rozwiązywanie szeregu problemów występujących na jego terenie wyłącznie własnymi siłami, bowiem zasobność budżetu Gminy jest dalece niewystarczająca w stosunku do występujących potrzeb. Nie można też liczyć na wsparcie ze strony budżetu państwa, bowiem on sam znajduje się w bardzo trudnej sytuacji (znaczny deficyt budżetowy, przekraczający 50% PKB), czego efektem jest ograniczanie wydatków na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu, pomoc socjalna, ochronę zdrowia, kulturę, bezpieczeństwo publiczne. Zmniejszeniu ulegają także kwoty przekazywanych do budżetów jednostek samorządu terytorialnego - dotacji i subwencji.

Z kolei głównym czynnikiem łagodzącym niekorzystne zewnętrzne uwarunkowania rozwoju GMINY HALINÓW jest bliskie sąsiedztwo z Warszawą. Stolica kraju wraz gminami i powiatami wchodzących w skład aglomeracji warszawskiej stanowi obszar, który jest najbardziej atrakcyjnym miejscem w skali Polski pod względem lokalizacji inwestycji krajowych i zagranicznych oraz prowadzenia działalności gospodarczej. Warszawa jest także największym rynkiem pracy w Polsce, co powoduje, że wielu mieszkańców GMINY HALINÓW znajduje tam zatrudnienie. Sprawia to, że zjawiska kryzysowe w znacznie mniejszym stopniu dotyczą ten obszar w porównaniu z innymi regionami kraju. Potencjalną szansą dla GMINY HALINÓW jest także skorzystanie z pomocy finansowej Unii Europejskiej (fundusze strukturalne) na realizację inwestycji komunalnych m.in. w sferze ochrony środowiska i infrastruktury technicznej.

Syntetyczne zestawienie kluczowych szans i zagrożeń, tkwiących w otoczeniu GMINY HALINÓW można przedstawić następująco:

KLUCZOWE SZANSE (OBECNE I POTENCJALNE) TKWIĄCE W OTOCZENIU GMINY HALINÓW – CZYNNIKI STYMULUJĄCE I WSPIERAJĄCE JEJ DALSZY ROZWÓJ SPOŁECZNO-GOSPODARCZY

Otoczenie międzynarodowe i ogólnokrajowe
Trwały i dynamiczny rozwój gospodarczy Polski (średnioroczne tempo wzrostu Produktu Krajowego Brutto powyżej 5%).
Trwała koniunktura gospodarcza w krajach Unii Europejskiej i na Wschodzie umożliwiająca wzrost eksportu polskich towarów, co sprzyjać będzie poprawie koniunktury gospodarczej w Polsce.
Aktywna proeksportowa polityka Rządu RP.
Realizacja spójnej i kompleksowej polityki regionalnej Państwa kompatybilnej z rozwiązaniami Unii Europejskiej skierowanej na wyrównywanie dysproporcji rozwojowych i tworzenie trwałych podstaw rozwoju gospodarczego w poszczególnych województwach oraz stworzenie niezbędnej do tego struktury instytucjonalnej (jest to wstępny warunek uzyskania środków finansowych z funduszy

pomocowych tej organizacji – fundusze strukturalne i Fundusz Spójności).
Maksymalne wykorzystanie przez Polskę pomocy finansowej Unii Europejskiej (kwoty przeznaczonej dla naszego kraju w latach 2004-2006 i w latach następnych) z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności.
Pomoc Państwa dla samorządów terytorialnych i przedsiębiorstw ubiegających się o środki pomocowe Unii Europejskiej – wdrożenie w życie, uchwalonej przez Sejm RP, ustawy o Funduszu Poręczeń Unijnych. Ma on funkcjonować przy Banku Gospodarstwa Krajowego. Fundusz będzie udzielał gwarancji i poręczeń spłaty kredytów, pożyczek oraz emisji obligacji w przypadkach, gdy wspierane przez FPU przedsięwzięcia będą jednocześnie współfinansowane przez Unię Europejską.
Systemowa pomoc i wsparcie ze strony Rządu RP dla rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw, w tym firm rodzinnych.
Współfinansowanie z budżetu państwa tworzenia nowych miejsc pracy, zwłaszcza dla absolwentów szkół.
Decentralizacja finansów publicznych oraz stabilne „reguły gry” w zakresie finansowania jednostek samorządu terytorialnego z budżetu państwa.
Ekologizacja procesów rozwoju kraju, tj. powszechne i współzależne uwzględnianie uwarunkowań przyrodniczych w sterowaniu procesami rozwoju społeczno-gospodarczego oraz zagospodarowania przestrzeni.
Znacząca poprawa stanu środowiska przyrodniczego (osiągnięcie norm ekologicznych obowiązujących w Unii Europejskiej).
Zmiany procesów produkcyjnych (nowoczesne i bezpieczne ekologicznie technologie) oraz minimalizacji zużycia surowców naturalnych i emisji zanieczyszczeń do środowiska przyrodniczego, a także racjonalna gospodarka odpadami stałymi (recykling).
Opracowanie i realizacja długookresowej polityki mieszkaniowej państwa zawierającej m.in. instrumenty finansowo-kredytowe wspomagające działania gmin na rzecz rozwoju mieszkalnictwa (budownictwo komunalne, remonty zasobów komunalnych, uzbrojenie terenów mieszkaniowych).
Wzrost poziomu wykształcenia społeczeństwa polskiego oraz kształcenie zgodnie z potrzebami nowoczesnej gospodarki i szeroko rozumianych usług.
Wzrost nakładów finansowych z budżetu państwa na edukację (do min. 4% PKB – jest to minimalny standard określony przez UNESCO) i ochronę zdrowia (składka na ubezpieczenia zdrowotne ok. 10%) oraz pomoc społeczną.
Poprawa stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz aktywne zwalczanie patologii społecznych.
Rozwój współpracy sektora publicznego, w tym samorządowego z organizacjami pozarządowymi na rzecz rozwoju edukacji, kultury i sztuki oraz opieki społecznej. Wspieranie rozwoju wolontariatu jako formy pomocy osobom i rodzinom znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.
Wdrożenie w życie przepisów ustawy w sprawie utworzenia Funduszu Rozwoju Inwestycji Komunalnych (będzie on usytuowany w Banku Gospodarstwa Krajowego). Ustawa tworzy podstawy prawne dla powołania z dniem 1 stycznia 2004 roku wyodrębnionego funduszu przeznaczonego na

współfinansowanie inwestycji komunalnych przygotowanych przez gminy i ich związki oraz finansowanie takich projektów inwestycji komunalnych, które mają być wspomagane z funduszy pomocowych Unii Europejskiej.

Otoczenie wojewódzkie, warszawskie i powiatowe

Integracja funkcjonalno-przestrzenna obszaru metropolitalnego Warszawy, w tym budowa zintegrowanego systemu transportowego (drogi, transport publiczny). Poprawa jakości usług przewozowych świadczonych przez PKP (kolej podmiejska) i prywatnych przewoźników autobusowych. Utworzenie systemu szybkiej kolei dojazdowej w ramach aglomeracji warszawskiej (tzw. naziemne metro).

Duży potencjał gospodarczy, intelektualny, kapitałowy i instytucjonalny Warszawy, będącej głównym punktem styku gospodarki polskiej z gospodarką światową, miejscem największej w kraju koncentracji inwestycji kapitału zagranicznego i rodzimego.

Duży rynek pracy w Warszawie, umożliwiający dojazdy do pracy z terenów podmiejskich, w tym z Gminy Halinów.

Duża koncentracja w Warszawie placówek specjalistycznej opieki zdrowotnej, szkół średnich i wyższych, placówek kultury i sztuki, handlu i usług, co umożliwi mieszkańcom terenów podmiejskich korzystanie z usług tych placówek.

Budowa autostrady A2 (wariant I) biegnącej między innymi przez teren Gminy Halinów wraz z węzłem (zjazdem) w miejscowości Stary Konik co będzie sprzyjać poprawie jego powiązań z komunikacyjnych z otoczeniem, a tym samym przyczynić się będzie do wzrostu atrakcyjności lokalizacyjnej Gminy dla budownictwa mieszkaniowego i działalności gospodarczej (produkcja, handel i usługi) oraz rozwoju funkcji rekreacyjno-wypoczynkowej.

Budowa wschodniej obwodnicy Warszawy - zadanie zawarte w projekcie Planu zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego.

Budowa drogowej trasy obwodowej (G 635) relacji: Wiązowna – Sulejówek – Wołomin.

Przystąpienie do certyfikacji jakości funkcjonowania Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego – wprowadzenie, funkcjonowanie i doskonalenie systemu zarządzania jakością opartego o normę ISO 9001:2000 - jest to zarządzanie organizacją zapewniające jak największą sprawność obsługi interesantów.

Utworzenie Mazowieckiego Funduszu Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o. (uchwała Sejmiku Samorządowego Województwa Mazowieckiego – przystąpienie do tego funduszu Gminy Halinów).

Relatywnie czyste środowisko przyrodnicze w sąsiedztwie GMINY HALINÓW.

Opracowanie przez samorząd województwa mazowieckiego Strategii rozwoju województwa mazowieckiego oraz Regionalnego programu operacyjnego województwa mazowieckiego na lata 2004-2006 jako podstawy do absorpcji środków pomocowych Unii Europejskiej.

Opracowanie przez samorząd województwa mazowieckiego projektów: Planu zagospodarowania przestrzennego i Programu ochrony środowiska.

Opracowanie Planu gospodarki odpadami w województwie mazowieckim. Przewiduje on utworzenie

regionalnych zakładów gospodarki odpadami, w tym w regionie siedleckim obejmującym swym zasięgiem m.in. powiat miński.

Przyjęcie przez Radę Powiatu Miejskiej Strategii rozwoju powiatu mińskiego oraz jej skuteczną realizacją.

Aktywna współpraca władz powiatu mińskiego z władzami gmin wchodzących w jego skład w celu rozwiązywania wspólnych dla całej społeczności powiatu problemów.

Aktywna współpraca władz powiatu mińskiego i władz gmin wchodzących w jego skład z sąsiednimi powiatami w celu rozwiązywania wspólnych problemów w sferze infrastruktury transportowej i ochrony środowiska – zwiększy to szanse na uzyskanie pomocy finansowej na ich realizację z Unii Europejskiej – fundusze strukturalne i Fundusz Spójności.

Współpraca z Miastem Sulejówek i Gminą Dębe Wielkie, co pozwoli na zwiększenie wpływu na decyzje podejmowane na szczeblu powiatu mińskiego oraz stworzy możliwości realizacji wspólnych przedsięwzięć, m.in. w zakresie ochrony środowiska, budowy dróg i służby zdrowia. Wyrazem tej współpracy jest propozycja budowy kanalizacji w miejscowości Okuniew z przyłączeniem do oczyszczalni ścieków położonej na terenie Miasta Sulejówek, a także wspólne wystąpienie obu miast z projektem inwestycyjnym w zakresie rozwiązywania problemów gospodarki ściekowej do Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Unii Europejskiej. Jest też propozycja przyłączenia niektórych miejscowości z terenu Gminy Halinów do oczyszczalni ścieków w Gminie Dębe Wielkie (Wielgolas Duchnowski, Wielgolas Brzeziński, Brzeziny, Cisie i Żwirówka).

KLUCZOWE ZAGROŻENIA (OBECNE I POTENCJALNE) TKWIĄCE W OTOCZENIU GMINY HALINÓW – CZYNNIKI OGRANICZAJĄCE I HAMUJĄCE JEJ DALSZY ROZWÓJ SPOŁECZNO-GOSPODARCZY

Otoczenie międzynarodowe i ogólnokrajowe
Niewykorzystanie pomocy finansowej Unii Europejskiej przeznaczonej dla Polski w latach 2004-2006 i w latach następnych (fundusze strukturalne i Fundusz Spójności).
Dekoniunktura gospodarcza w krajach Unii Europejskiej i na Wschodzie, co w konsekwencji będzie powodować spadek eksportu polskiej gospodarki.
Niskie tempo wzrostu Produktu Krajowego Brutto (poniżej 5% rocznie).
Wzrost poziomu inflacji, co w konsekwencji spowoduje wzrost cen towarów i usług oraz oprocentowania kredytów bankowych dla ludności i podmiotów gospodarczych.
Wzrost zjawiska ubóstwa ekonomicznego w społeczeństwie polskim – pauperyzacja osób i rodzin, co prowadzi do ich wykluczenia społecznego.
Brak aktywnej polityki państwa w zakresie tworzenia nowych miejsc pracy, a tym samym przeciwdziałania bezrobociu.
Zwiększanie się rozmiarów przestępczości i innych przejawów patologii społecznej przy jednoczesnym utrzymywaniu się niedofinansowania służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo publiczne (policja, straż pożarna) oraz wymiaru sprawiedliwości (sądy i prokuratura). W społecznym

odczuciu występuje obecnie duże zagrożenie bezpieczeństwa publicznego. Dotyczy to zarówno przestępczości wobec osób i rodzin, jak i ich mienia.

Wzrastająca skala i zakres zadań samorządu gminnego bez zagwarantowania odpowiednich środków finansowych z budżetu państwa – powoduje to wzrost dopłat z budżetów gmin do zadań, które winny być finansowane z budżetu państwa (edukacja, ochrona zdrowia, pomoc społeczna).

Spadek nakładów finansowych na oświatę i wychowanie w budżecie państwa. I tak, w 1998 roku – 3,22%, w 1999 roku (roku rozpoczęcia reformy) – 3,16%, w 2002 roku – 2,91%, zaś w 2003 roku – 2,49%. Natomiast według UNESCO nakłady na oświatę powinny kształtować się na poziomie 5,2% produktu krajowego brutto, a nakłady w granicach 4% to niezbędne minimum. Ta sytuacja doprowadziła w konsekwencji do trudnej sytuacji w oświacie, co odbija się negatywnie zarówno na warunkach materialnych (baza lokalowa wraz z niezbędnym wyposażeniem), jak i poziomie nauczania. Spadek realnej wartości subwencji oświatowej powoduje konieczność coraz większego dofinansowywania oświaty z budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Pogorszenie w odczuciu społecznym dostępności pacjentów do świadczeń medycznych, zwłaszcza usług o charakterze specjalistycznym (wizyty u lekarzy specjalistów, specjalistyczne badania diagnostyczne, pomoc szpitalna). Jest to wynikiem wprowadzenia reformy zdrowia i ustalenia zbyt niskiej stawki na ubezpieczenia zdrowotne.

Zbyt małe środki finansowe z budżetu państwa na zabezpieczenie potrzeb ludności w zakresie pomocy społecznej.

Brak spójnej i aktywnej długookresowej polityki mieszkaniowej państwa, w tym zwłaszcza wsparcie taniego budownictwa mieszkaniowego dla osób niezamożnych, w tym budownictwa komunalnego.

Niski poziom nakładów finansowych na budowę i modernizację dróg kołowych (krajowych, wojewódzkich i powiatowych), co przy dynamicznym rozwoju motoryzacji powoduje stałe pogarszanie się warunków podróżowania i bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Brak aktywnej polityki regionalnej na szczeblu centralnym uwzględniającej zarówno decydujące dla długofalowego rozwoju kraju wymogi zwiększania efektywności gospodarowania, jak i wymogi polityki społecznej państwa. Założeniem tej ostatniej winno być dążenie do zapewnienia „równych szans życiowych” obywatelom żyjącym w zróżnicowanych przestrzennie warunkach społeczno-gospodarczych.

Brak skutecznej realizacji polityki strukturalnej państwa wobec rolnictwa i obszarów wiejskich.

Zmiana ustawy o podatku rolnym (obowiązuje od 1 stycznia 2003 roku) polegająca na zwolnieniu z podatku grunty rolne mieszczące się w klasie V i VI – spowodowało to spadek wpływów do budżetu GMINY HALINÓW.

Otoczenie wojewódzkie, warszawskie i powiatowe

Malejący przyrost naturalny ludności oraz postępujący proces starzenia się mieszkańców Warszawy, co będzie powodować konieczność wzrostu nakładów finansowych na ochronę zdrowia i opiekę społeczną.

Wchodzenie w wiek produkcyjny licznych nowych roczników młodzieży, co przy braku nowych miejsc pracy będzie powodować dalszy wzrost rozmiarów bezrobocia.

Brak skoordynowanej polityki rozwoju społeczno-gospodarczego i zagospodarowania przestrzennego w skali całego obszaru metropolitalnego Warszawy. Dotyczy to zwłaszcza systemu transportowego – mosty przez Wisłę, obwodnice drogowe stolicy, modernizacje i remonty dróg ponadgminnych, zintegrowany system zbiorowej komunikacji podmiejskiej i warszawskiej (brak wspólnego systemu biletowego).
Niedostateczne środki finansowe będące w dyspozycji Powiatowego Urzędu Pracy na aktywne formy przeciwdziałaniu bezrobociu (aktywizacja zawodowa absolwentów, pożyczki dla bezrobotnych, kursy i szkolenia).
Pogarszające się warunki dojazdu do Warszawy na skutek rosnącego natężenia ruchu samochodowego, złego stanu technicznego dróg kołowych i wyczerpywania przepustowości dróg dojazdowych (droga krajowa nr 2, droga wojewódzka nr 637).
Zły standard podróżowania podmiejską komunikacją kolejową i autobusową w relacji Gmina Halinów – Warszawa – Gmina Halinów.
Odływ najbardziej aktywnych, młodych i wysoko kwalifikowanych osób do Warszawy (tzw. „wysysające” oddziaływanie Warszawy).
Przynależność GMINY HALINÓW do powiatu mińskiego, co stwarza konieczność załatwiania spraw administracyjno-prawnych w Mińsku Mazowieckim, Siedlcach i Lublinie.
Planowana budowa zakładu utylizacji odpadów stałych, w tym odpadów paleniskowych Elektrociepłowni „Kawęczyn” na terenie Gminy Zielonka. Zakład byłby zlokalizowany w odległości zaledwie ok. 500 metrów od wsi Michałów, co będzie miało niekorzystny wpływ na stan środowiska przyrodniczego i zdrowie mieszkańców wsi oraz całego Halinowa. W konsultacjach społecznych przeprowadzonych w dniu 25 stycznia 2004 roku (wzięło w nich udział ogółem 12% mieszkańców Halinowa, natomiast w miejscowościach w bezpośrednim sąsiedztwie planowanej inwestycji – 62%) zdecydowana większość mieszkańców opowiedziała się przeciwko budowie zakładu utylizacji odpadów komunalnych i przemysłowych na terenie Gminy Zielonka w bezpośrednim sąsiedztwie wsi Michałów (GMINA HALINÓW). Jednocześnie w dniu 27 stycznia 2004 roku Burmistrz Miasta Halinów skierowała pisma do: Marszałka Województwa Mazowieckiego i innych, zawierające wniosek o wykreślenie z „Planu gospodarki odpadami dla województwa mazowieckiego na lata 2004-2011 tekstu „powiat wołomiński – składowisko na gruntach gminy Zielonka – planowane)”.
Brak należytych kontaktów, współpracy i współdziałania gmin wchodzących w skład powiatu mińskiego.
Bliskość Warszawy, powodująca wzrost zagrożenia przestępczością na terenie GMINY HALINÓW.

Przeprowadzona analiza zewnętrznych uwarunkowań rozwoju GMINY HALINÓW umożliwiła zidentyfikowanie kluczowych szans i zagrożeń, które mają obecnie lub mogą mieć w przyszłości wpływ na skalę i tempo jej dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego. Nie ulega wątpliwości, że skuteczne rozwiązywanie szeregu problemów społecznych, gospodarczych, infrastrukturalnych i ekologicznych występujących obecnie na terenie GMINY HALINÓW w dużej mierze warunkowane będzie rozwiązaniami systemowymi na szczeblu

państwa (ustrojowo-prawnymi i finansowymi), koniunkturą gospodarczą w kraju i za granicą, kondycją budżetu państwa i stopniem wykorzystania pomocy finansowej Unii Europejskiej.

Stąd też, Władze GMINY HALINÓW będą stale monitorować zmiany w otoczeniu, poszukując w nim szans (sposobności) i unikając zagrożeń rozwojowych. Innymi słowy, chodzi tu z jednej strony o maksymalne wykorzystywanie pojawiających się szans, które można spożytkować dla przyspieszenia tempa rozwoju Gminy, z drugiej zaś - minimalizowanie negatywnych oddziaływań (zagrożeń) powodujących zahamowanie tempa rozwoju Gminy (jest to swoista "ochrona" przed niesprzyjającym otoczeniem).

CZĘŚĆ III

CELE ROZWOJU GMINY HALINÓW

1. ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ JAKO PODSTAWA GOSPODAROWANIA

Istotą zrównoważonego rozwoju jest zapewnienie trwałej poprawy środowiska życia współczesnych i przyszłych pokoleń poprzez kształtowanie właściwych proporcji między kapitałem gospodarczym, społecznym i ekologicznym. Przyjmuje ona za swoją podstawę założenie, że poprawa, a co najmniej nie pogarszanie stanu środowiska przyrodniczego, winny być jednym z podstawowych czynników warunkujących rozwój gospodarczy i społeczny. Dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju konieczne jest, aby ochrona środowiska przyrodniczego stanowiła nieodłączną część procesów rozwoju społeczno-gospodarczego i zagospodarowania przestrzennego i nie była rozpatrywana w oderwaniu od nich. Innymi słowy, zrównoważony rozwój to nadanie postępowi cywilizacyjnemu kierunku zachowującego w sposób trwały zasoby i walory środowiska przyrodniczego oraz czynna jego ochrona. Na zrównoważony rozwój składają się cztery podstawowe elementy:

- planowanie dla przyszłości, czyli rozwiązując dzisiejsze problemy nie zapominajmy o przyszłych pokoleniach i jego potrzebach,
- planowanie dla środowiska życia człowieka, obejmującego zarówno elementy przyrodnicze, jak i antropogeniczne (wytworzone przez człowieka),
- zapewnienie sprawiedliwego dostępu do zasobów przyrodniczych obecnych i przyszłych pokoleń,
- szeroki udział różnych grup społecznych w podejmowaniu decyzji dotyczących kierunków i tempa procesów rozwojowych.

Praktyczna realizacja zrównoważonego rozwoju jest możliwa tylko poprzez ekonomiczne działanie opierające się na trzech zasadach:

1. **Zasada równowagi**, a ściślej mówiąc, zasada ładu gospodarczego. W kontekście zrównoważonego rozwoju, całościowe i interdyscyplinarne podejście do ładu gospodarczego oznacza dostosowanie zasobochłonności procesów gospodarowania do dostępności wszystkich zasobów jakimi społeczność na danym terenie dysponuje, tj. zasobów przyrodniczych, zasobów pracy i zasobów kapitału.

2. **Zasada efektywności** (racjonalnego gospodarowania), która ma dwa warianty:

- wydajności, nakazującej przy dopuszczalnym poziomie zużycia zasobów przyrodniczych maksymalizowanie efektów,
- oszczędności, nakazującej przy zadanym poziomie efektu minimalizowanie nakładów, co jest równoznaczne maksymalizacji zaoszczędzonych zasobów przyrodniczych.

W potocznym rozumieniu efektywność ekonomiczna dość często bywa utożsamiana ze skutecznością działania, której miernikiem w gospodarce rynkowej jest zysk. W relacji do środowiska przyrodniczego takie rozumienie efektywności zaznacza się dwójako. Po pierwsze, działalność gospodarcza nastawiona wyłącznie na zysk sprzyja trwałej dewastacji

wszystkich elementów środowiska przyrodniczego. Określony poziom produkcji i zysku bywa z reguły osiągany z pominięciem kosztów środowiskowych. Po drugie, odtworzenie zdegradowanego środowiska w miarę upływu czasu staje się tak kosztowna, że nie można jej już rozpatrywać w kategoriach efektywności ekonomicznej, ale jedynie w kategoriach społecznych i etycznych. Nakazują one za wszelką cenę skutecznie ratować zdegradowane środowisko przyrodnicze (podobnie jak życie, zdrowie, wolność obywateli). Stąd też, składowymi efektywności ekonomicznej - oprócz kryterium ekonomicznego - winny być także kryteria ekologiczne. Powinny one wymuszać w sferze gospodarowania dostosowanie produkcji do posiadanych zasobów przyrodniczych, uświadomić konieczność uwzględniania potrzeb przyszłych pokoleń, pomagać w prawidłowym określaniu zakresu, a także kosztów produkcji bezodpadowej, aby w rezultacie przekonać społeczeństwo o nieopłacalności degradacji środowiska. W sferze ekologii zaś kryteria ekonomiczne powinny prowadzić do przekonania o opłacalności nakładów ponoszonych na kształtowanie i ochronę środowiska przyrodniczego.

3. **Zasada zapewnienia wzajemnych korzyści** współdziałającym ze sobą podmiotom gospodarującym, którymi mogą być zarówno przedsiębiorstwa, grupy społeczne (np. społeczność lokalna), jak i układy przestrzenne (np. gminy). Wyraża się ona przede wszystkim poprzez partycypację społeczeństwa we wszystkich przedsięwzięciach związanych z rozwojem społeczno-gospodarczym na danym obszarze - zarówno w sferze: planowania, realizacji, monitorowania i kontroli. Dany rodzaj działalności gospodarczej należy rozwijać tylko tam, gdzie ludność miejscowa daje przyzwolenie i jest tym rozwojem zainteresowana. Działalność gospodarcza powinna opierać się na:

- miejscowym potencjale rozwojowym, tj. miejscowych zasobach naturalnych, ludzkich i materialnych oraz miejscowej inicjatywie gospodarczej i inwestycyjnej,
- ustaleniach krańcowej możliwości zainwestowania terenu, oszczędzaniu ziemi i innych zasobów naturalnych,
- jak najlepszym wykorzystaniu istniejących materialnych elementów zagospodarowania,
- „czystych” ekologicznie technologiach produkcji, w tym wytwarzania energii,
- zbilansowaniu wszystkich ekonomicznych, społecznych i ekologicznych korzyści i strat wynikających z określonego przedsięwzięcia gospodarczego.

Wprowadzane od kilku lat w Polsce przepisy prawa tworzą warunki dla urzeczywistniania zasady **zrównoważonego rozwoju**, co znalazło swój wyraz w zapisach Konstytucji RP z 2 kwietnia 1997 roku⁴, jak też w ustawach: prawo ochrony środowiska⁵ oraz o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym⁶. Wprowadzanie w życie tej zasady wynika także ze

---

⁴ Art. 5. Rzeczpospolita Polska strzeże niepodległości i nienaruszalności swojego terytorium, zapewnia wolność i prawa człowieka i obywatela oraz bezpieczeństwo obywateli, strzeże dziedzictwa narodowego oraz **zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju**; Art. 74 ust. 1. Władze publiczne prowadzą politykę zapewniającą bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłym pokoleniom; Art. 74 ust. 2. Ochrona środowiska jest obowiązkiem władz publicznych; Art. 86. Każdy jest obowiązany do dbałości o stan środowiska i ponosi odpowiedzialność za spowodowane przez siebie jego pogorszenie. Zasady tej odpowiedzialności określa ustawa.

⁵ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2001r. Nr 62 poz. 627 z póź. zm).

⁶ Ustawa z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003r. Nr 80 poz. 717).

zobowiązań międzynarodowych. Otóż Polska podpisała w 1992 roku *Deklarację z Rio de Janeiro* oraz *Agendę 21* określające prawa i obowiązki państw w procesie realizacji zasady zrównoważonego rozwoju oraz zestaw zaleceń dla działań na rzecz jej urzeczywistnienia. Także podpisany przez Polskę w 1991 roku *Układ Stowarzyszeniowy z WE* zawiera zapis, że „polityka realizacji rozwoju społeczno-gospodarczego Polski powinna kierować się zasadą zrównoważonego rozwoju”.

Należy podkreślić, że we wspólnej polityce ochrony środowiska Wspólnoty Europejskiej największy nacisk kładzie się obecnie na zrównoważony rozwój uwzględniający potrzeby obecnych i przyszłych pokoleń. Zakłada ona osiągnięcie następujących celów:

- zachowanie i wzrost jakości życia,
- racjonalizacja zakresu i charakteru produkcji oraz konsumpcji energii,
- zachowanie, ochronę i poprawę środowiska naturalnego (ochrona dziedzictwa przyrodniczego, unikanie wyrządzania trwałych szkód w środowisku, zapobieganie zanieczyszczeniom i szkodom oraz ich ograniczanie),
- zapewnienie ciągłego dostępu do surowców naturalnych, rozsądne i racjonalne ich wykorzystanie oraz optymalne gospodarowanie i właściwe zagospodarowanie odpadów (recykling),
- zmiana nawyków konsumpcyjnych i edukacja ekologiczna obywateli.

Cele te są zaadresowane do wszystkich podmiotów, tj. władz publicznych wszystkich szczebli, wszystkich podmiotów gospodarczych (publicznych i prywatnych), organizacji społecznych i ogółu obywateli. Ich realizacja powinna odbywać się drogą uzyskania wysokiego poziomu ochrony środowiska z zastosowaniem działań zapobiegawczych, pilnego naprawiania szkód u źródeł ich powstawania oraz ponoszenia kosztów zanieczyszczeń przez sprawcę.

Tak więc, prawo Wspólnoty Europejskiej uznało zasadę „zrównoważonego rozwoju” za podstawową zasadę warunkującą rozwój gospodarczy i społeczny oraz zagospodarowanie przestrzenne. Oparta na niej ochrona środowiska musi być uwzględniana we wszystkich sferach aktywności wspólnotowej i na wszystkich etapach działań na rzecz rozwoju, tj. planowania i realizacji oraz monitorowania i kontroli.

Zasada zrównoważonego rozwoju zakłada konieczność zintegrowanego i kompleksowego podejścia do procesów rozwojowych, tj. traktowania ich jako współzależne i wzajemnie uwarunkowane procesy rozwoju społecznego, gospodarczego, ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego, ochrony dziedzictwa kulturowego oraz zagospodarowania przestrzeni.

Biorąc powyższe pod uwagę, **władze GMINY HALINÓW przy formułowaniu celów rozwoju, a następnie zadań realizacyjnych, będą kierowały się konstytucyjną zasadą zrównoważonego rozwoju.**

2. ZASADY FORMUŁOWANIA CELÓW ROZWOJU

CELOWOŚĆ, REALNOŚĆ i SYSTEMATYCZNOŚĆ działań Władz GMINY HALINÓW na rzecz tworzenia jak najlepszego środowiska życia dla mieszkańców i funkcjonowania podmiotów gospodarczych składają się łącznie na wspólną cechę planowości podejmowanych działań. Dotyczy to zarówno działań o charakterze krótkookresowym (rocznym), średniookresowym

(kadencyjnym), jak i długookresowym (perspektywicznym, obejmującym kilka następnych kadencji). Takie postępowanie jest zgodne z zasadą racjonalnego gospodarowania polegającą na „maksymalizacji efektów z wydatkowanych nakładów finansowych lub minimalizacji nakładów finansowych na uzyskanie założonych efektów”, a także jest podstawą do wdrażania w życie zasady zrównoważonego rozwoju.

Formułowanie celów rozwoju GMINY HALINÓW jest ważne przynajmniej z czterech zasadniczych powodów, a mianowicie:

Cele wskazują kierunki rozwoju Gminy. Dzięki ustaleniu celów rozwoju (strategicznych i operacyjnych) następuje określenie pożądanego kierunku rozwoju. Następuje także mobilizacja podmiotów odpowiedzialnych za ich realizację (Władz Gminy, pracowników urzędu i gminnych jednostek organizacyjnych), a także wzrasta również ich poczucie odpowiedzialności za losy mieszkańców Gminy;

Cele wyznaczają działania realizacyjne. Władze Gminy na podstawie wyznaczonych celów strategicznych i operacyjnych formułują katalog zadań realizacyjnych, które są niezbędne do tego, aby zrealizować przyjęte cele;

Cele wpływają na koncentrację zasobów. Władze Gminy dysponują ograniczonymi zasobami kadrowymi, organizacyjnymi i technicznymi a przede wszystkim finansowymi (budżet Gminy) w stosunku do występujących potrzeb i jednocześnie szeroką gamę możliwych sposobów ich wykorzystania. Określenie celów rozwoju Gminy umożliwi koncentrację ograniczonych własnych zasobów przede wszystkim finansowych na realizacji ograniczonego zestawu celów, czyli tych, które mają kluczowe znaczenie dla poprawy jakości środowiska życia mieszkańców;

Cele pomagają w ocenie osiągniętych postępów. Są one istotnym elementem procesu kontrolowania i monitorowania postępów w ich realizacji. Jeśli w wyniku kontroli okaże się, że nie realizujemy ich zgodnie z planem albo napotykamy na nieoczekiwane przeszkody lub bariery w ich realizacji, to możemy podjąć od razu działania korygujące, modyfikując działania realizacyjne.

Biorąc powyższe pod uwagę, opracowano katalog celów rozwoju GMINY HALINÓW, który został opracowany według z góry określonego porządku, a mianowicie cele zawarte w katalogu tworzą układ hierarchiczny (im niższy poziom hierarchiczny tym większy stopień szczegółowości zapisu celów). Katalog składa się z trzech poziomów hierarchicznych, a mianowicie:

Poziom I – Generalny cel kierunkowy (misja rozwoju), wyrażający syntetyczną deklarację intencji władz GMINY HALINÓW, jaka stoi u podstaw formułowania STRATEGII ROZWOJU. Określa on zasadnicze kierunki jej dalszego rozwoju, czyli wskazuje „do czego będziemy zmierzać w przyszłości” lub „co będzie podstawą naszego długookresowego działania”. Umożliwia on skoncentrowanie wysiłków planistycznych i realizacyjnych na określonej wiązce celów i zadań realizacyjnych. Tak więc, generalny cel kierunkowy to zestaw względnie trwałych dążeń władz Gminy, na które powinny być przede wszystkim zorientowane działania realizacyjne.

Poziom II – Cele strategiczne, będące konkretyzacją generalnego celu kierunkowego (misji rozwoju). Wskazują one priorytetowe dziedziny zaspokajania potrzeb mieszkańców Gminy.

Poziom III - Cele operacyjne, będące konkretyzacją celów strategicznych. Są one formułowane jako cele funkcjonalne, tzn. wyrażające pożądaną potrzebę, które powinny być

zaspokojone w określonym horyzoncie czasu, czyli do 2020 roku. Do każdego celu operacyjnego został przyporządkowany określony zestaw zadań realizacyjnych.

3. GENERALNY CEL KIERUNKOWY I CELE STRATEGICZNE

Ogólnie rzecz biorąc, cele rozwoju GMINY HALINÓW wynikają z następujących podstawowych przesłanek:

po pierwsze - wykorzystania szans rozwojowych wynikających z faktu bardzo korzystnego położenia Gminy, w bliskim sąsiedztwie Warszawy i w transeuropejskim korytarzu transportowym Zachód-Wschód,

po drugie - wzmocnienia oraz pełnego wykorzystania dla dalszego rozwoju Gminy, obecnie występujących pozytywnych zjawisk, tendencji i procesów społeczno-gospodarczych, czyli silnych stron Gminy,

po trzecie - konieczności eliminowania słabych stron Gminy lub łagodzenia ich negatywnych skutków dla mieszkańców, gospodarki i środowiska przyrodniczego w postaci zapóźnień, barier i ograniczeń rozwojowych, czyli likwidacji bądź ograniczenia negatywnych skutków słabych stron Gminy,

po czwarte - konieczności tworzenia warunków (podstaw) dla zaspokajania różnorodnych potrzeb społecznych i gospodarczych w przyszłości, czyli tworzenia nowych impulsów (możliwości) rozwojowych Gminy – dalszy wzrost jej atrakcyjności lokalizacyjnej dla rozwoju funkcji: osadniczej, gospodarczej i rekreacyjno-wypoczynkowej,

po piąte - konieczności systematycznej realizacji konstytucyjnej zasady zrównoważonego rozwoju Gminy,

po szóste - możliwości pozyskiwania środków pomocowych Unii Europejskiej z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności na współfinansowanie realizacji zadań inwestycyjnych Gminy, zwłaszcza w sferze infrastruktury technicznej – stąd też, przy formułowaniu celów rozwoju Gminy uwzględniono ustalenia zawarte w: Narodowym Planie Rozwoju na lata 2004-2006, Sektorowych Programach Operacyjnych, Strategii rozwoju województwa mazowieckiego, Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Mazowieckiego na lata 2004-2006.

Stąd też, u podstaw formułowania celów rozwoju GMINY HALINÓW leży przekonanie jej Władz, że ma ona potencjalne szanse stania się:

- Gminą harmonijnie łączącą troskę o jak najlepszy stan środowiska przyrodniczego z postępowaniem cywilizacyjnym,
- Gminą umacniającą poczucie więzi społecznych i tożsamości lokalnej oraz „lokalny patriotyzm”,
- Gminą atrakcyjną do zamieszkania i prowadzenia działalności gospodarczej, a także spędzania czasu wolnego przez przyjezdnych (sport, rekreacja, wypoczynek),
- Gminą zapewniającą jak najlepszą jakość świadczonych usług społecznych - edukacja, pomoc społeczna, ochrona zdrowia, kultura i sztuka, sport i rekreacja, a także troszczącą się o jak najlepszy stan bezpieczeństwa i porządku publicznego,
- Gminą posiadającą sprawne powiązania komunikacją drogową i kolejową z otoczeniem, a także zmodernizowany wewnętrzny układ drogowy wraz z urządzeniami zapewniającymi maksymalne bezpieczeństwo pieszych i kierowców,
- Gminą prowadzącą aktywną promocję swych walorów, rozwijającą partnerską współpracę z zagranicznymi samorządami gminnymi, a także aktywnie współpracującą z władzami powiatu

mińskiego i poszczególnych gmin wchodzących w jego skład oraz władzami samorządowymi województwa mazowieckiego przy rozwiązywaniu wspólnych problemów dla dobra i pomyślności jej mieszkańców.

- Gminą współpracującą z organizacjami pozarządowymi i przedsiębiorcami funkcjonującymi na jej terenie przy rozwiązywaniu wspólnych problemów dla dobra i pomyślności jej mieszkańców.

Efektom tych dążeń, a także konkretnych działań realizacyjnych będzie dalszy rozwój GMINY HALINÓW w sferze:

- gospodarki lokalnej – umożliwiające zmniejszenie się rozmiarów bezrobocia oraz wzrost zamożności mieszkańców i dochodów budżetu Gminy,
- społecznej – powodujące stały wzrost jakości świadczonych usług społecznych (oświata, ochrona zdrowia i pomoc społeczna, kultura, sport i rekreacja oraz bezpieczeństwo publiczne),
- ekologicznej – zapewniające osiągnięcie europejskich standardów w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego (norm zawartych w Dyrektywach Unii Europejskiej)

Biorąc powyższe pod uwagę, sformułowano generalny cel kierunkowy (misję rozwoju) i strategiczne cele rozwoju GMINY HALINÓW:

Generalny cel kierunkowy

ZAPEWNIENIE JAK NAJLEPSZEGO ŚRODOWISKA ŻYCIA MIESZKAŃCOM I KORZYSTNYCH WARUNKÓW FUNKCJONOWANIA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH, PRZY RESPEKTOWANIU ZASADY ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU.

KSZTAŁTOWANIE POZYTYWNEGO WIZERUNKU GMINY HALINÓW JAKO BEZPIECZNEGO I PRZYJAZNEGO MIEJSCA DO ZAMIESZKANIA, LOKALIZACJI DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ I POBYTU TURYSTÓW.

Strategiczne cele rozwoju
(są one względem siebie równorzędne)

Cel 1- sfera gospodarcza

TWORZENIE JAK NAJLEPSZYCH WARUNKÓW DLA TRWAŁEGO ROZWOJU GOSPODARKI LOKALNEJ

*Cel 2 – sfera społeczna i transportu***STAŁA POPRAWA JAKOŚCI ŚWIADCZONYCH USŁUG SPOŁECZNYCH I ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TRANSPORTOWEJ***Cel 3 – sfera ekologiczna i przestrzenna***OSIĄGNIĘCIE EUROPEJSKICH STANDARDÓW STANU ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO ORAZ TROSKA O ŁAD PRZESTRZENNY**

Z przyjętych strategicznych celów rozwoju wynika, że deklarowaną intencją Władz Gminy Halinów jest dążenie do tego, aby stawało się ona w coraz większym stopniu Gminą przedsiębiorczą, nowoczesną, zamożną oraz atrakcyjną do zamieszkania, prowadzenia działalności gospodarczej i spędzania czasu wolnego przez przyjezdnych, a także potrafiącą sprostać wymogom Unii Europejskiej.

Sformułowane powyżej strategiczne cele rozwoju GMINY HALINÓW wyznaczają główne kierunki jej dalszego rozwoju. Koncentrują się one wokół następujących zagadnień:

SFERA GOSPODARCZA (cel strategiczny C1)

Trwały i dynamiczny rozwój gospodarczy jest podstawowym warunkiem zmniejszania się rozmiarów bezrobocia i wzrostu zamożności mieszkańców, a także wzrostu dochodów budżetu Gminy, co w konsekwencji umożliwi przeznaczanie coraz większych środków finansowych na zaspokojenie potrzeb społecznych w zakresie mieszkalnictwa, edukacji, ochrony zdrowia i opieki społecznej, kultury i sztuki, sportu i rekreacji oraz bezpieczeństwa publicznego. Innymi słowy, rozwój gospodarczy GMINY HALINÓW zwiększać będzie bazę dochodową zarówno dla jej mieszkańców, jak i budżetu Gminy. Niestety, skala i tempo rozwoju gospodarki lokalnej zależne są przede wszystkim od czynników i uwarunkowań leżących poza Gminą, na które nie ma ona praktycznie żadnego bezpośredniego wpływu. Z kolei potencjalny inwestor przy wyborze konkretnej lokalizacji (gminy) dla działalności gospodarczej kieruje się następującymi przesłankami:

- wolne tereny, budynki i obiekty do zagospodarowania, koszty ich pozyskania oraz wysokość podatków od nieruchomości,
- dostęp i niezawodność funkcjonowania urządzeń infrastruktury technicznej oraz wysokość taryf opłat za korzystanie z ich usług,
- zasoby pracy i ich struktura wg poziomu wykształcenia i poziomu kwalifikacji zawodowych,
- lokalny klimat sprzyjający rozwojowi działalności gospodarczej tworzony przez Władze Gminy oraz sprawność funkcjonowania administracji samorządowej,
- stan bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz warunki zamieszkania i wypoczynku,

- poziom rozwoju tzw. otoczenia biznesu (banki, instytucje ubezpieczeniowe, biura doradztwa prawnego i podatkowego, biura rachunkowe, fundacje, stowarzyszenia lub agencje wspierania inicjatyw lokalnych).

Stąd też realizacja celu strategicznego C1 polegać będzie na tworzeniu jak najlepszych warunków dla dalszego rozwoju istniejących przedsiębiorstw, podejmowania działalności gospodarczej przez mieszkańców Gminy oraz lokalizowania się nowych inwestorów w sferze produkcji, usług i mieszkalnictwa. Rozwój gospodarczy GMINY HALINÓW będzie zgodny z wymogami ochrony środowiska przyrodniczego.

SFERA SPOŁECZNA I TRANSPORTU (cel strategiczny C2)

Przeprowadzona analiza stanu istniejącego oraz słabych stron GMINY HALINÓW wskazała na występowanie szeregu dotąd niezaspokojonych potrzeb społecznych. Jednak skala i tempo rozwiązywania tych problemów zależne będą w przyszłości w bezpośrednim stopniu od zasobności budżetu Gminy. Im wyższe dochody będzie osiągać GMINY HALINÓW, tym więcej środków będzie można przeznaczać na rozwiązywanie istotnych problemów społecznych. Realizacja celu strategicznego C2 polegać będzie na jak najlepszym zaspokajaniu potrzeb społecznych w sferze mieszkalnictwa komunalnego, edukacji, pomocy społecznej, kultury, sportu i rekreacji oraz bezpieczeństwa publicznego mieszkańców. Są to z punktu widzenia warunków życia mieszkańców Gminy dziedziny o kluczowym znaczeniu. Aby osiągnąć poprawę istniejącej sytuacji, należy zmierzać m.in. do: budowy nowych i modernizacji istniejących komunalnych (socjalnych) zasobów mieszkaniowych, stałego podnoszenia jakości kształcenia w samorządowych placówkach oświatowych, budowy i rozbudowy istniejącej bazy kultury, sportu i rekreacji.

Również system transportowy (sieć drogowo-uliczna i kolejowa oraz sieć transportu publicznego) ma ogromny wpływ na warunki życia mieszkańców i na atrakcyjność lokalizacyjną Gminy dla inwestorów zewnętrznych. Istniejące powiązania transportowe GMINY HALINÓW, zwłaszcza z Warszawą (drogi kołowe, podmiejska komunikacja kolejowa i autobusowa), są oceniane jako wysoce niezadowolające. Szczególnie trudna sytuacja występuje na drogach łączących Gminę z Warszawą. Są one bardzo obciążone ruchem kołowym i praktycznie przez cały dzień tworzą się korki, co znacznie wydłuża czas podróży z i do Gminy. Wiele do życzenia pozostawia standard podróżowania podmiejskimi pociągami i autobusami łączącymi Gminę z Warszawą. W tej sytuacji sprawą pierwszoplanową jest modernizacja i przebudowa dróg kołowych (krajowych, wojewódzkich i powiatowych przebiegających przez teren Gminy lub w jej pobliżu oraz budowa autostrady A2), a także znacząca poprawa standardu podróżowania pociągami i autobusami podmiejskimi (czas podróży, częstotliwość kursowania, komfort i bezpieczeństwo podróży). Drogi gminne wymagają rozbudowy i modernizacji (likwidacja dróg o nawierzchni gruntowej). Inwestycji wymaga system parkingów ogólnodostępnych, oświetlenia ulicznego, chodników. Niezbędna jest także budowa ścieżek rowerowych.

SFERA EKOLOGICZNA I PRZESTRZENNA (cel strategiczny C3)

Ochrona zasobów przyrodniczych przed zabudową i degradacją oraz poprawa stanu środowiska przyrodniczego są istotnymi czynnikami wpływającym na jakość życia mieszkańców GMINY HALINÓW. Obecny stan wyposażenia w urządzenia służące ochronie

środowiska przyrodniczego można uznać, mimo niewątpliwych postępów w ubiegłych latach, za niezadowalający, zwłaszcza w zakresie sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej, a także oczyszczania ścieków oraz gospodarki odpadami. Aby osiągnąć standardy europejskie w zakresie stanu czystości środowiska przyrodniczego należy dążyć do:

- likwidacji niedoborów w zakresie urządzeń inżynierskich służących jego ochronie (wodociągi zbiorowe, sieć kanalizacji sanitarnej i deszczowej, oczyszczalnie ścieków),
- przejścia na proekologiczne nośniki pozyskiwania energii (gaz, elektryczność, źródła odnawialne), aby zlikwidować źródła niskiej emisji zanieczyszczeń powietrza,
- powiększania powierzchni urządzonej zieleni gminnej oraz wzrostu lesistości Gminy poprzez zalesianie najsłabszych gleb rolniczych,
- prowadzenia selektywnej zbiórki oraz bezpiecznego składowania i utylizacji odpadów komunalnych.

Z kolei działanie na rzecz zapewnienia ładu przestrzennego GMINY HALINÓW będzie dokonywać się poprzez: miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, racjonalną i oszczędną gospodarkę terenami, decyzje lokalizacyjne i inwestycje komunalne w taki sposób, aby przekształcenia w tym zagospodarowaniu były podporządkowane:

- kryteriom racjonalności ekonomicznej (minimalizacja nakładów finansowych z budżetu Gminy na zagospodarowanie terenów pod różnorodne funkcje),
- kryteriom racjonalności ekologicznej (ochrona cennych zasobów przyrodniczych przed ich zabudową i degradacją),
- kryteriom funkcjonalności (optymalne rozmieszczenie różnorodnych funkcji względem siebie w przestrzeni, aby minimalizować czas dostępu do nich),
- kryteriom atrakcyjności lokalizacyjnej dla inwestorów krajowych i zagranicznych (teren odpowiednio wyposażony w infrastrukturę techniczną).

Należy także w pierwszej kolejności dążyć do większej intensywności wykorzystania terenów już uzbrojonych w infrastrukturę techniczną lub o niskim koszcie ich uzbrojenia. Takie postępowanie przyczyni się w konsekwencji do ograniczania nakładów finansowych z budżetu miasta na nową infrastrukturę komunalną, zaś zaoszczędzone w ten sposób środki będzie można przeznaczyć na rozwiązanie innych ważnych problemów. Kierunki i cele polityki przestrzennej Władz GMINY HALINÓW zawarte są w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Ich uszczegółowienie będzie następowało poprzez miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

4. ZGODNOŚĆ CELÓW ROZWOJU GMINY HALINÓW Z CELAMI DOKUMENTÓW WYŻSZYCH SZCZEBLI

Z dniem wejścia Polski do Unii Europejskiej zarówno sektor publiczny, w tym samorządy terytorialne, jak i sektor prywatny mają możliwość pełnego korzystania z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności. Wynika to z faktu, że cały obszar Polski objęty został Celem nr 1 polityki regionalnej UE, który obejmuje pomocą finansową regiony zapóźnione w rozwoju, tj. takie, w których Produkt Krajowy Brutto w przeliczeniu na mieszkańca nie przekracza 75% średniej unijnej. Podstawowym zadaniem funduszy strukturalnych jest wspieranie restrukturyzacji i modernizacji gospodarek krajów Unii Europejskiej. Fundusze

kierowane są do tych sektorów gospodarki i regionów, które bez pomocy finansowej nie są w stanie dorównać do średniego poziomu ekonomicznego w Unii Europejskiej.

Do pozyskania dofinansowania w ramach pomocy z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej konieczne jest przygotowanie odpowiedniej dokumentacji. Jej zawartość będzie zależna od rodzaju projektu inwestycyjnego oraz funduszu, z którego będzie on współfinansowany. W każdym z przypadków musi zawierać ona wniosek przygotowany w oparciu o ujednolicone formularze, a w niektórych przypadkach także studium wykonalności inwestycji oraz raport o oddziaływaniu na środowisko. Dokumenty te będą następnie składane w odpowiedniej jednostce zarządzającej lub pośredniczącej, w zależności od wybranego programu. Jednak warunkiem wstępnym ubiegania się o dofinansowanie inwestycji komunalnych przewidzianych do realizacji przez władze polskich gmin, w tym GMINY HALINÓW, z funduszy pomocowych Unii Europejskiej jest posiadanie strategii rozwoju, wieloletnich planów inwestycyjnych i finansowych oraz wieloletnich programów inwestycyjnych (sektorowych lub branżowych), a także zapewnienie zgodności celów jej rozwoju z celami rozwoju zawartymi w dokumentach wyższych szczebli takimi, jak:

- na szczeblu krajowym - Narodowy Plan Rozwoju na lata 2004-2006 i Sektorowe Programy Operacyjne,
- na szczeblu województwa - Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego (do priorytetów realizacyjnych zaliczono: ochronę środowiska, transport i łączność, czynszowe budownictwo komunalne, bezpieczeństwo publiczne, edukację, rozwój obszarów pozametropolitalnych oraz kulturę),

Zgodność strategicznych celów rozwoju GMINY HALINÓW z celami i priorytetami zawartymi w wyżej wymienionych dokumentach prezentuje poniższe zestawienie:

GMINA HALINÓW
Cel strategiczny: Tworzenie jak najlepszych warunków dla trwałego rozwoju gospodarki lokalnej
Narodowy Plan Rozwoju <ul style="list-style-type: none"> • Oś rozwoju: Wspieranie konkurencyjności przedsiębiorstw • Oś rozwoju: Rozwój zasobów ludzkich i zatrudnienia • Oś rozwoju: Wzmocnienie potencjału rozwojowego regionów i przeciwdziałanie marginalizacji niektórych obszarów • Oś rozwoju: Przekształcenia strukturalne w rolnictwie i rybołówstwie, rozwój obszarów wiejskich
Programy sektorowe <ul style="list-style-type: none"> • Sektorowy Program Operacyjny: Wzrost konkurencyjności gospodarki • Sektorowy Program Operacyjny: Rozwój zasobów ludzkich • Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego • Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego i rozwój obszarów wiejskich
Województwo mazowieckie - Strategia rozwoju Cel długookresowy: Zwiększenie konkurencyjności metropolii warszawskiej i regionu w układzie europejskim i globalnym

Cel średniookresowy: Ułatwienia inwestowania w regionie

Cel średniookresowy: Tworzenie i wspieranie centrum wiedzy i innowacji

Cel operacyjny: Rozwój funkcji turystyczno-wypoczynkowych

GMINA HALINÓW

Cel strategiczny: Stała poprawa jakości świadczonych usług społecznych i rozwój infrastruktury transportowej

Narodowy Plan Rozwoju

- Oś rozwoju: Rozwój zasobów ludzkich i zatrudnienia
- Oś rozwoju: Wzmocnienie potencjału rozwojowego regionów i przeciwdziałanie marginalizacji niektórych obszarów
- Oś rozwoju: Przekształcenia strukturalne w rolnictwie i rybołówstwie, rozwój obszarów wiejskich

Programy sektorowe

- Sektorowy Program Operacyjny: Rozwój zasobów ludzkich
- Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego
- Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego i rozwój obszarów wiejskich

Województwo mazowieckie – Strategia rozwoju

Cel długookresowy: Przeciwdziałanie nadmiernym, społecznie nieakceptowanym dysproporcjom w poziomie rozwoju gospodarczego i warunkach życia ludności w województwie

Cel długookresowy: Wydłużenie trwania życia mieszkańców województwa mazowieckiego poprzez zmianę stylu życia oraz poprzez zmniejszenie rozpowszechniania chorób, ze szczególnym uwzględnieniem chorób cywilizacyjnych i uzależnień

Cel długookresowy: Ukształtowanie tożsamości kulturowej regionu

Cel operacyjny: Wzmocnienie materialne systemu oświaty w regionie

Cel operacyjny: Poprawa bezpieczeństwa publicznego na terenie całego województwa

Cel operacyjny: Realizacja programu czynszowego budownictwa komunalnego

Narodowy Plan Rozwoju

- Oś rozwoju: Tworzenie warunków dla zwiększania poziomu inwestycji, promowanie zrównoważonego rozwoju i spójności przestrzennej
- Oś rozwoju: Wzmocnienie potencjału rozwojowego regionów i przeciwdziałanie marginalizacji niektórych obszarów
- Oś rozwoju: Przekształcenia strukturalne w rolnictwie i rybołówstwie, rozwój obszarów wiejskich

Programy sektorowe

- Sektorowy Program Operacyjny: Transport – Gospodarka Morska (część: transport)
- Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego
- Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego i rozwój obszarów wiejskich

Województwo mazowieckie – Strategia rozwoju

Cel długookresowy: Zwiększenie konkurencyjności metropolii warszawskiej i regionu w układzie europejskim i globalnym

Cel operacyjny: Modernizacja i rozbudowa sieci dróg w województwie

Cel operacyjny: Modernizacja i rozbudowa regionalnego systemu transportu publicznego

GMINA HALINÓW

Cel strategiczny: Osiągnięcie europejskich standardów stanu środowiska przyrodniczego oraz troska o ład przestrzenny

Narodowy Plan Rozwoju

- Oś rozwoju: Tworzenie warunków dla zwiększania poziomu inwestycji, promowanie zrównoważonego rozwoju i spójności przestrzennej
- Oś rozwoju: Wzmocnienie potencjału rozwojowego regionów i przeciwdziałanie marginalizacji niektórych obszarów
- Oś rozwoju: Przekształcenia strukturalne w rolnictwie i rybołówstwie, rozwój obszarów wiejskich

Programy sektorowe

- Sektorowy Program Operacyjny: Transport – Gospodarka Morska (część: ochrona środowiska)
- Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego
- Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego i rozwój obszarów wiejskich

Województwo mazowieckie – strategia rozwoju

Cel długookresowy: Poprawa jakości środowiska przyrodniczego Mazowsza

Cel długookresowy: Bardziej efektywne wykorzystanie przestrzeni

Cel operacyjny: Utworzenie regionalnego systemu obszarów chronionych, zgodnego ze standardami europejskimi

Cel operacyjny: Zwiększenie skuteczności planowania przestrzennego i egzekwowania postanowień planu

Cel operacyjny: Kształtowanie krajobrazu harmonijnie skomponowanego i zachowującego tożsamość kulturową i walory krajobrazowe

Cel operacyjny: Zahamowanie narastania chaosu w przestrzennym zagospodarowaniu Warszawy i województwa

Podsumowując należy stwierdzić, że zapisy celów rozwoju GMINY HALINÓW w pełni odpowiadają zapisom Narodowego Planu Rozwoju na lata 2004-2006, Sektorowych Programów Operacyjnych i Strategii rozwoju województwa mazowieckiego. Stanowi to merytoryczną podstawę do ubiegania się o środki pomocowe Unii Europejskiej na współfinansowanie zadań gminnych. Stanowi to również podstawę do nawiązywania i rozwoju współpracy w władzami powiatu mińskiego i poszczególnych gmin wchodzących w jego skład przy rozwiązywaniu wspólnych problemów.

CZĘŚĆ IV

STRATEGICZNE PROGRAMY DZIAŁAŃ REALIZACYJNYCH

Planowane przedsięwzięcia służące realizacji generalnego celu kierunkowego i strategicznych celów rozwoju GMINY HALINÓW zostały ujęte w strategiczne programy działań realizacyjnych. Zawierają one:

- po pierwsze - cele operacyjne określające poszczególne problemy, jakie powinny być rozwiązane, aby zrealizować przyjęte cele strategiczne,
- po drugie - zadania realizacyjne określające konkretne przedsięwzięcia, które winny być zrealizowane w ramach poszczególnych celów operacyjnych.

Z punktu widzenia kompetencyjnego zadania zapisane w strategicznych programach działań realizacyjnych można podzielić na **zadania własne** za realizację, których są odpowiedzialne z mocy prawa Władze GMINY HALINÓW oraz **pozostałe zadania**, za realizację których odpowiedzialne są inne podmioty decyzyjne (np. władze powiatu mińskiego, władze województwa mazowieckiego, administracja rządowa, przedsiębiorstwa zajmujące sprawami elektroenergetyki, gazownictwa, telekomunikacji).

W przypadku zadań wykraczających poza ustawowe kompetencje Władz GMINY HALINÓW, ich rola będzie koncentrowała się na:

- prowadzeniu działań inspirujących, stymulujących i wspierających realizację określonych zadań,
- współpracy oraz pomocy organizacyjnej i kadrowej przy realizacji określonych zadań,
- współfinansowaniu określonych zadań,
- wpływniu na stosowne podmioty decyzyjne i monitowaniu ich, aby zrealizowały one zadania przypisane im z mocy prawa.

Należy podkreślić, że zaprezentowane poniżej strategiczne programy działań realizacyjnych zawierające cele operacyjne i zadania realizacyjne zostały sformułowane na podstawie wniosków zgłoszonych przez Radnych, Burmistrza i jego Zastępcę, Sekretarza Miasta i Skarbnika Miasta, poszczególne komórki organizacyjne Urzędu Miejskiego, gminne jednostki organizacyjne oraz Sołtysów. Zostały one sformułowane na lata 2005-2020⁷.

Biorąc powyższe pod uwagę, sformułowano następujące strategiczne programy działań realizacyjnych:

- PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ
- ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE I INFRASTRUKTURA TECHNICZNA
- USŁUGI SPOŁECZNE

⁷ Dla części zadań zostały określone szacunkowe koszty ich realizacji w cenach 2004 roku (niektóry z nich są niewymierne, lub na dzień dzisiejszy niemożliwe do oszacowania, stąd też ich koszt zostanie określony na etapie szczegółowych planów realizacyjnych.). Nie zostały określone koszty zadań, których realizacja leży poza kompetencjami Władz Gminy Halinów.

1. PLANOWANE PRZEDSIĘWZIĘCIA – CELE OPERACYJNE I ZADANIA REALIZACYJNE

Strategiczny program działań realizacyjnych:

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

I. Cel operacyjny:

Organizacyjne i finansowe wsparcie rozwoju przedsiębiorczości

Zadanie realizacyjne	Orientacyjny całkowity koszt realizacji zadania w tys. zł	Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania oraz współpracujące
Wspomaganie przedsiębiorczości poprzez współdziałanie Władz Gminy Halinów z krajowymi agencjami i fundacjami rozwoju oraz lokalnymi przedsiębiorcami.		Rada Miejska Burmistrz
<p>Utworzenie i funkcjonowanie Gminnego Centrum Przedsiębiorczości i Informacji – zakres działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ aktywizacja zawodowa i podnoszenia kwalifikacji zawodowych mieszkańców (ze szczególnym uwzględnieniem nowoczesnych technik informatycznych, komunikowania się i zarządzania), ➤ współpraca Władz Gminy z przedsiębiorcami i organizacjami społecznymi oraz wolontariuszami, ➤ promocja Gminy, ➤ nadzór nad stroną internetową Gminy, ➤ gromadzenie bazy danych o Gminie, ➤ gromadzenie informacji o funduszach unijnych, ➤ pomoc organizacyjno-prawna dla mieszkańców podejmujących działalność gospodarczą, ➤ informacja turystyczna. 	500	Rada Miejska Burmistrz Miasta Przedsiębiorcy Powiatowy Urząd Pracy Przedsiębiorcy Organizacje społeczne, Wolontariusze
Opracowanie kompleksowego programu promocji Gminy Halinów wskazujący na jej atrakcyjność inwestycyjną, osadniczą i rekreacyjno-wypoczynkową.	40	Rada Miejska Burmistrz Miasta
Przygotowanie oferty inwestycyjnej Gminy Halinów dla przedsiębiorców krajowych i zagranicznych.	20	Rada Miejska Burmistrz Miasta
Opracowanie zasad realizowania przez Gminę Halinów przedsięwzięć w ramach partnerstwa publiczno- prywatnego.		Rada Miejska Burmistrz Miasta
Udział Gminy Halinów w „Mazowieckim Funduszu Poręczeń Kredytowych” Spółka z o.o. w Warszawie.	500	Rada Miejska Burmistrz Miasta
Nawiązanie stałej partnerskiej współpracy z gminami w kraju i zagranicą.		Rada Miejska Burmistrz Miasta
Opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w pierwszej kolejności dla terenów przewidzianych pod rozwój oraz zalesienia.	200	Rada Miejska Burmistrz Miasta
Sporządzenie analizy uwarunkowań scaleń gruntów rolnych w Gminie poprawiających warunki gospodarowania w rolnictwie w celu określenia granic obszarów preferowanych do takich działań.	25	Rada Miejska Burmistrz Miasta Starosta Powiatu

		Rady Sołeckie, Rolnicy
Wspieranie przestawienia się gospodarstw rolnych na produkcję metodami ekologicznymi w drodze ustanowienia rolnictwa ekologicznego jako priorytetu dofinansowań z Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i z innych źródeł.		Rada Miejska Burmistrz Miasta Rady sołeckie
Budowa, modernizacja i utrzymanie urządzeń melioracji podstawowych – poprawa jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Udrożnienie istniejących rowów melioracyjnych.	1.000	Burmistrz Miasta Wojewódzki Zarząd Melio- racji i Gospo- darki Wodnej Rolnicy

II. Cel operacyjny:**Sprawna, przyjazna i profesjonalna administracja samorządowa**

Zadanie realizacyjne	Orientacyjny całkowity koszt realizacji zadania w tys. zł	Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania oraz współpracujące
Dostosowanie struktur organizacyjnych Urzędu Miejskiego w Halinowie do zasad zarządzania strategicznego.	20	Burmistrz Miasta
Wybranie i wdrożenie zintegrowanego systemu informatycznego (sieć komputerowa, programy, obieg dokumentów, gromadzenie informacji o Gminie).	100	Burmistrz Miasta
Uzyskanie międzynarodowego certyfikatu jakości pracy ISO 9001:2000 dla Urzędu Miejskiego w Halinowie.	200	Rada Miejska Burmistrz Miasta

Strategiczny program działań realizacyjnych:**ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE I INFRASTRUKTURA TECHNICZNA****I. Cel operacyjny:****Ochrona zasobów przyrodniczych i walorów krajobrazowych**

Zadanie realizacyjne	Orientacyjny całkowity koszt realizacji zadania w tys. zł	Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania oraz współpracujące
Prowadzenie racjonalnej gospodarki zasobami naturalnymi, zwłaszcza takimi, jak: wody, lasy, otwarta przestrzeń.		Rada Miejska Burmistrz Miasta Rady Sołeckie
Opracowanie gminnego planu zalesień gruntów rolnych o niskiej przydatności dla rolnictwa, nieużytków i innych gruntów nadających się do zalesienia – zwiększenie lesistości Gminy.	20	Rada Miejska Burmistrz Miasta Starosta Powiatu właściciele gruntów Nadleśnictwo

Ochrona istniejących walorów krajobrazowych Gminy.		Rada Miejska Burmistrz Miasta Rady Sołeckie Mieszkańcy
Zwiększenie nasadzeń drzew przy drogach i ulicach oraz drzew i krzewów śródpolnych.	100	Rada Miejska Burmistrz Miasta Rady Sołeckie
Likwidacja dzikich wysypisk śmieci.		Burmistrz Miasta Rady Sołeckie Mieszkańcy
Segregacja odpadów stałych.		Burmistrz Miasta Rady Sołeckie Mieszkańcy
Przebudowa kotłowni z paliwa stałego na gazowe w budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Okuniewie.	300	Burmistrz Miasta Kierownik placówki
Wymiana kotła c.o. na piec olejowy w budynku Szkoły Podstawowej w Chobocie.	30	Burmistrz Miasta Kierownik placówki

II. Cel operacyjny:

Budowa wodociągów zbiorowych i sieci kanalizacyjnej oraz oczyszczanie ścieków

Zadanie realizacyjne	Orientacyjny całkowity koszt realizacji zadania w tys. zł	Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania oraz współpracujące
Modernizacja stacji uzdatniania wody w miejscowościach: Mrowiska, Okuniew, Wielgolas Duchnowski.	500	Rada Miejska Burmistrz Miasta
Budowa sieci wodociągowej.	2.000	Rada Miejska Burmistrz Miasta Mieszkańcy
Budowa sieci kanalizacji sanitarnej: <ul style="list-style-type: none"> ➤ dokończenie kanalizacji grawitacyjnej w Długiej Kościelnej, Halinowie i Józefinie, ➤ budowa kanalizacji podciśnieniowej Hipolitów, Józefin, Nowy Konik, Stary Konik, Królewskie Brzeziny, ➤ budowa kanalizacji podciśnieniowej (główne ciągi) w Długiej Szlacheckiej, Budziskach i Grabinie, ➤ budowa kanalizacji w Okuniewie, ➤ budowa kanalizacji w miejscowościach: Cisie, Wielgolas Brzeziński, Wielgolas Duchnowski, Żwirówka, Brzeziny, Chobot, Michałów. 	34.000	Rada Miejska Burmistrz Miasta Mieszkańcy
Modernizacja i rozbudowa gminnej oczyszczalni ścieków w Długiej Kościelnej.	3.700	Rada Miejska Burmistrz Miasta

Podłączenie miejscowości Okuniew do oczyszczalni ścieków w mieście Sulejówek (ewentualnie budowa oczyszczalni ścieków).	2.500	Rada Miejska Burmistrz Miasta
Podłączenie miejscowości: Wielgolas Brzeziński, Wielgolas Duchnowski, Brzeziny, Cisie i Żwirówka do oczyszczalni ścieków w gminie Dębe Wielkie.	2.000	Rada Miejska Burmistrz Miasta
Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach nisko zurbanizowanych.		Mieszkańcy Burmistrz Miasta

III. Cel operacyjny:

Rozbudowa oraz modernizacja urządzeń i obiektów ponadlokalnej infrastruktury technicznej

Zadanie realizacyjne	Orientacyjny całkowity koszt realizacji zadania w tys. zł	Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania oraz współpracujące
Budowa autostrady A 2 z węzłem autostradowym w Starym Koniku.		Generalna Dyrekcja Budowy Dróg i Autostrad
Budowa obwodnicy drogowej miejscowości Okuniew i Michałów (droga wojewódzka Warszawa-Węgrów).		Województwo
Modernizacja drogi Warszawa – Węgrów (pas wolnego ruchu, ścieżka rowerowa, zatoki autobusowe oraz oświetlenie i sygnalizacja świetlna na terenach zabudowanych).		Województwo
Budowa chodnika do Szkoły Podstawowej w Brzezinach (przy drodze 721 od trasy A2).		Województwo
Modernizacja i budowa dróg powiatowych: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Długa Szlachecka – Okuniew (asfalt), ➤ Hipolitów – ul. Warszawska (asfalt, chodnik), ➤ Halinów – ul. Okuniewska (asfalt, chodnik), ➤ Wielgolas Duchnowski (tłuczeń), ➤ Kąty Goździejewskie – Chobot – Desno (nawierzchnia), ➤ Halinów – Chobot (nowa nawierzchnia), ➤ Wielgolas Duchnowski (asfalt), ➤ budowa drogi powiatowej łączącej drogę krajową Nr 2 z drogą wojewódzką Nr 637 poprzez miejscowości: Wielgolas Brzeziński - Cisie - Desno - Krzewina - Chobot - Kąty Goździejewskie. 		Starostwo Powiatowe Rada Miejska Burmistrz Miasta
Dalsza gazyfikacja Gminy (objęcie siecią gazu przewodowego wszystkich miejscowości).		Mazowiecki OZG w Warszawie Mieszkańcy Burmistrz Miasta
Budowa i modernizacja urządzeń i sieci elektroenergetycznych – sieci przesyłowe i podstacje, urządzenia lokalne (odgałęźne linie SN 15 kV, stacje trafo 15/0,4 kV linie niskiego napięcia 0,4 kV) zasilające poszczególne miejscowości.		Zakład Energe- tyczny Warsza- wa-Teren S.A. Mieszkańcy Burmistrz Miasta
Poprawa komfortu oraz bezpieczeństwa podróżowania pociągami i autobusami podmiejskimi. Modernizacja przystanków autobusowych znajdujących się na terenie Gminy.		Burmistrz Miasta PKS, prywatni przewoźnicy
Przedłużenie trasy kursowania podmiejskich linii autobusowych MZA na teren Gminy.		Burmistrz Miasta

IV. Cel operacyjny:**Rozbudowa i modernizacja gminnego układu drogowego**

Zadanie realizacyjne	Orientacyjny całkowity koszt realizacji zadania w tys. zł	Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania oraz współpracujące
Budowa i modernizacja dróg gminnych (likwidacja dróg o nawierzchni gruntowej)	8.000	Rada Miejska Burmistrz Miasta Mieszkańcy
Budowa oświetlenia dróg i ulic.	2.000	Rada Miejska Burmistrz Miasta Mieszkańcy
Budowa i modernizacja chodników.	1.500	Rada Miejska Burmistrz Miasta Mieszkańcy
Budowa ścieżek rowerowych.	700	Rada Miejska Burmistrz Miasta Mieszkańcy

Strategiczny program działań realizacyjnych:**USŁUGI SPOŁECZNE****I. Cel operacyjny:****Poprawa jakości świadczonych usług i funkcjonowania placówek opieki społecznej**

Zadanie realizacyjne	Orientacyjny całkowity koszt realizacji zadania w tys. zł	Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania oraz współpracujące
Rozszerzenie działalności świetlic środowiskowych i organizacja poradnictwa specjalistycznego.	800	Rada Miejska Burmistrz Miasta Org. społeczne
Utworzenie domu dziennego pobytu dla osób starszych.	500	Rada Miejska Burmistrz Miasta Org. społeczne

II. Cel operacyjny:**Poprawa warunków nauczania, pracy i bezpieczeństwa uczniów w placówkach oświatowych**

Zadanie realizacyjne	Orientacyjny całkowity koszt realizacji zadania w tys. zł	Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania oraz współpracujące
Opracowanie „Gminnego programu rozwoju i restrukturyzacji oświaty”, uwzględniającego programy nauczania, bazę lokalową, wyposażenie w pomoce dydaktyczne, prognozy demograficzne (przewidywana liczba dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym) oraz możliwości finansowe budżetu Gminy.	30	Rada Miejska Burmistrz Miasta Kierownicy placówek Nauczyciele Rodzice
Wdrożenie systemu promującego osiągnięcia uczniów i nauczycieli oraz szkół (nagrody, stypendia, itp.).	500	Rada Miejska Burmistrz Miasta

Wspieranie rozwoju i działalności Uczniowskich Klubów Sportowych.	500	Rada Miejska Burmistrz Miasta
Termomodernizacja budynku Zespołu Szkół w Halinowie i budowa sali gimnastycznej.	1.350	Rada Miejska Burmistrz Miasta
Utworzenie i prowadzenie liceum ogólnokształcącego.		Rada Miejska Burmistrz Miasta
Modernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Cisiu i zagospodarowanie jej otoczenia.	200	Rada Miejska Burmistrz Miasta
Budowa Gimnazjum Publicznego.	2.000	Rada Miejska Burmistrz Miasta

III. Cel operacyjny:**Rozwój bazy sportowo-rekreacyjnej**

Zadanie realizacyjne	Orientacyjny całkowity koszt realizacji zadania w tys. zł	Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania oraz współpracujące
Budowa boiska sportowego na terenach gminnych w Długiej Kościelnej.	100	Rada Miejska Burmistrz Miasta Rada Sołecka
Kompleksowe zagospodarowanie terenu Domu Kultury w Halinowie.	300	Rada Miejska Burmistrz Miasta
Wykup terenu i budowa hali widowiskowo-sportowej w Halinowie.	8.000	Rada Miejska Burmistrz Miasta

IV. Cel operacyjny:**Poprawa stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego**

Zadanie realizacyjne	Orientacyjny całkowity koszt realizacji zadania w tys. zł	Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania oraz współpracujące
Zwiększenie etatów w Komisariacie Policji w Halinowie (obejmuje swym zasięgiem działania Gminy: Dębe Wielkie, Halinów i Sulejówek).		Burmistrz Miasta KP Policji Starostwo powiatowe
Utworzenie monitoringu wizyjnego w Halinowie (urząd miejski, stacja PKP, pętla autobusowa).		Rada Miejska Burmistrz Miasta
Poprawa bezpieczeństwa ruchu na głównych ciągach komunikacyjnych.		Burmistrz Miasta KP Policji

V. Cel operacyjny:**Budowa nowych i modernizacja istniejących gminnych zasobów mieszkaniowych**

Zadanie realizacyjne	Orientacyjny całkowity koszt realizacji zadania w tys. zł	Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania oraz współpracujące
Budowa budynku socjalnego (12 lokali).	800	Rada Miejska Burmistrz Miasta
Remonty istniejącej substancji mieszkaniowej.		Rada Miejska Burmistrz Miasta

**VI. Cel operacyjny:
Gospodarowanie nieruchomościami**

Zadanie realizacyjne	Orientacyjny całkowity koszt realizacji zadania w tys. zł	Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania oraz współpracujące
Rozbudowa cmentarza w Okuniewie.		Rada Miejska Burmistrz Miasta
Budowa cmentarza komunalnego w Długiej Kościelnej.		Rada Miejska Burmistrz Miasta
Odzyskanie terenów „Starego Parku” w Okuniewie.		Rada Miejska Burmistrz Miasta

W trakcie formułowania celów operacyjnych i zadań realizacyjnych podjęto próbę oszacowania kosztów ich realizacji w horyzoncie 2020 roku. Niestety, nie we wszystkich przypadkach udało się tego dokonać, bowiem część zadań była niemożliwa lub bardzo trudna do oszacowania kosztowego na dzień dzisiejszy. Łączne koszty wyszacowanych zadań kształtują się na poziomie **73 mln zł**. Świadczy to o bardzo dużych potrzebach rozwojowych GMINY HALINÓW. Stąd też, aby skutecznie i efektywnie realizować ustalenia STRATEGII koniecznym staje się prowadzenie przez jego władze **prorozwojowej (proinwestycyjnej) polityki finansowej**. Polityka ta winna zmierzać w pierwszym rzędzie do długookresowej maksymalizacji dochodów budżetowych, racjonalizacji wydatków bieżących oraz poprawy efektywności wykorzystania własnych środków inwestycyjnych.

Głównym czynnikiem **maksymalizacji dochodów budżetowych** jest przede wszystkim trwały i dynamiczny rozwój gospodarczy, jako bazy dochodowej zarówno dla mieszkańców, jak i budżetu Gminy, a także lepsza ściągalskość podatków i opłat lokalnych (w tym podatku od nieruchomości). Z kolei **racjonalizacja wydatków bieżących** powinna zmierzać do minimalizacji kosztów zaspokajania potrzeb publicznych należących do zadań Gminy, przy zachowaniu określonego standardu świadczonych usług. Wymaga to prowadzenia stałego monitoringu bieżących kosztów utrzymania określonych obiektów, urządzeń i świadczenia usług. Dotyczy to szczególnie kosztów funkcjonowania oświaty gminnej, które w ostatnich latach znacznie wzrosły. Natomiast **poprawa efektywności wykorzystania środków inwestycyjnych** wymaga konsekwentnego stosowania zasady racjonalności, tj. „maksymalizacji efektów z wydatkowanych nakładów lub minimalizacji nakładów na uzyskanie założonego efektu”. Możliwość stosowania tej zasady występuje we wszystkich fazach procesu inwestycyjnego, poczynając od koncepcji projektu inwestycyjnego poprzez jego przygotowanie, a następnie realizację. Najważniejszą sprawą jest maksymalne skracanie czasu procesu inwestycyjnego zgodnie z zasadą „czas to pieniądz”, co wymaga precyzyjnego jego zaplanowania. Ponadto, nie należy zbytnio rozbudowywać „frontu inwestycyjnego”, bowiem grozi to wydłużeniem się czasu trwania inwestycji, a w konsekwencji wzrostem ogólnych kosztów inwestycji.

Potencjalne możliwości zwiększenia środków finansowych na inwestycje gminne istnieją poprzez szersze korzystanie z zewnętrznych źródeł finansowania, w tym z preferencyjnych kredytów z Narodowego i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska przyrodniczego i

Gospodarki Wodnej oraz ze środków pomocowych Unii Europejskiej, a w przyszłości zapewne dzięki podejmowaniu wspólnych przedsięwzięć publiczno-prywatnych.

Dzięki takim działaniom będzie można maksymalizować wielkość środków finansowych przeznaczanych na inwestycje komunalne, które wynikają z ustaleń **STRATEGII** - niezbędne minimum to osiągnięcie i ustabilizowanie minimum 20% udziału inwestycji w ogólnych wydatkach budżetu GMINY HALINÓW.

2. PRIORYTETY REALIZACYJNE

STRATEGIA określa zestaw celów i zadań realizacyjnych na cały okres jej obowiązywania, tj. do 2020 roku. Należy podkreślić, że w najbliższych kilku latach nie należy spodziewać się wydatnej poprawy sytuacji finansowej budżetu GMINY HALINÓW. Wynika to z trudnej sytuacji gospodarczej w kraju oraz pogarszającej się sytuacji finansowej budżetu państwa (wzrost deficytu budżetowego). W tej sytuacji, w najbliższych kilku latach nie ma co liczyć na wydatny wzrost środków finansowych z budżetu państwa na realizację zadań zapisanych w **STRATEGII**. Realną szansą na pozyskanie dodatkowych środków są fundusze strukturalne Unii Europejskiej. Jednak nie jest to „pieniądz łatwy do uzyskania”. Trzeba bowiem spełnić szereg wymogów formalnych, a także mieć swój udział własny (min. 25%) w kosztach danej inwestycji.

Biorąc powyższe pod uwagę, Władze GMINY HALINÓW będą w początkowym okresie zmuszone realizować wariant **STRATEGII**, który można nazwać **wariantem likwidacji luki infrastrukturalnej**, czyli koncentracji działań na eliminowaniu elementarnych niedoborów w zakresie infrastruktury technicznej warunkującej poprawę środowiska życia mieszkańców, dobry stan środowiska przyrodniczego, a także wzrost atrakcyjności lokalizacyjnej Gminy dla podmiotów gospodarczych i osadnictwa oraz rozwoju funkcji rekreacyjno-wypoczynkowej. Wariant ten jest wyrazem:

- realnej oceny szans i zagrożeń rozwojowych tkwiących w otoczeniu Gminy (uwarunkowania gospodarcze, prawne i finansowe funkcjonowania samorządów terytorialnych, sytuację budżetową państwa, możliwości skorzystania z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej),
- realnej oceny silnych i słabych stron Gminy, a zwłaszcza obecnej i przewidywanej sytuacji budżetowej oraz wynikających z niej możliwości inwestycyjnych.

W związku z tym należy w najbliższych latach skoncentrować się na selektywnym rozwoju GMINY HALINÓW, skierowanym na realizację takich priorytetów, które z punktu widzenia zaspokojenia potrzeb jego mieszkańców i rozwoju gospodarczego będą miały strategiczne znaczenie. Podstawowym założeniem tego wariantu jest nadrabianie opóźnień w rozwoju infrastruktury technicznej, eliminowanie najbardziej palących ograniczeń i barier rozwojowych, poprawa stanu środowiska przyrodniczego, a także poszukiwanie nadarzających się szans na rozwój GMINY HALINÓW. Należy jednak wyraźnie podkreślić, że realizacja tego wariantu nie powinna doprowadzić do pogorszenia obecnej sytuacji w tych sferach, które nie uznano za priorytetowe.

Wariant likwidacji luki infrastrukturalnej GMINY HALINÓW jest więc wariantem kompromisowym (zwłaszcza w najbliższych kilku latach) między występującymi potrzebami

społecznymi, gospodarczymi i ekologicznymi, a możliwościami sfinansowania ich realizacji z budżetu Gminy. Stąd też, do priorytetów zaliczono przede wszystkim te zadania, których realizacja sprzyjać będzie:

- ochronie środowiska przyrodniczego poprzez likwidację niedoborów w zakresie sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków oraz racjonalną gospodarkę odpadami stałymi.
- poprawie powiązań transportowych GMINY z otoczeniem oraz rozbudowie i modernizacji wewnątrzgminnego układu drogowego wraz z chodnikami, oświetleniem ulicznym, ścieżkami rowerowymi, a także poprawie bezpieczeństwa ruchu drogowego (utwardzone pobocza dróg, sygnalizacja świetlna, ronda, itp.).

Niezbędnym staje się również opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla terenów przewidzianych do restrukturyzacji, rozwoju i zalesień zgodnie z przepisami nowej Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Oczywiście, w miarę poprawy ogólnej sytuacji gospodarczej i stanu finansów publicznych w kraju, a także sytuacji finansowej budżetu Gminy zakres realizacji celów operacyjnych i zadań realizacyjnych będzie ulegał zwiększeniu. Będzie wtedy możliwa realizacja wariantu **STRATEGII**, który można nazwać **wariantem równomiernego rozwoju Gminy Halinów**. Jest to wariant pożądany, gdyż gwarantuje on zarówno najlepsze zaspokojenie potrzeb społecznych, jak i efektywność gospodarowania, zgodnie z wymogami ochrony środowiska przyrodniczego. W tym wariantcie przewiduje się pełne wdrożenie zasady zrównoważonego rozwoju. Oznacza to zapewnienie mieszkańcom bezpiecznego dla zdrowia środowiska życia.

3. UWARUNKOWANIA REALIZACJI USTALEŃ STRATEGII

Skuteczna i efektywna realizacja celów oraz zadań zapisanych w **STRATEGII ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU GMINY HALINÓW DO 2020 ROKU** zależna jest z jednej strony od sprzyjających uwarunkowań zewnętrznych, czyli szans rozwojowych tkwiących w otoczeniu Gminy, z drugiej zaś – od sprzyjających uwarunkowań wewnętrznych w postaci aktywnych, systematycznych oraz skoordynowanych działań Rady Miejskiej i Burmistrza Miasta, pracowników urzędu miejskiego i gminnych jednostek organizacyjnych oraz rad sołeckich na rzecz ich urzeczywistnienia. Wymagać to będzie także partnerskiej współpracy z organizacjami pozarządowymi i przedsiębiorcami funkcjonującymi na terenie Gminy, władzami powiatu mińskiego i poszczególnych gmin wchodzących w jego skład, zwłaszcza z Sulejówkiem i Dębem Wielkim, oraz nawiązywania współpracy z gminami zagranicznymi.

Skuteczna i efektywna realizacja ustaleń STRATEGII wiąże się z koniecznością ciągłej pracy nad **DOSKONALENIEM STRUKTUR ORGANIZACYJNYCH I PROCEDUR POSTĘPOWANIA URZĘDOWEGO**. Dotyczyć to winno normalnego, rutynowego działania administracyjnego, które musi odpowiadać oczekiwaniom mieszkańców oraz podmiotów gospodarczych, jak i działań związanych z realizacją ustaleń strategicznych.

Skuteczna realizacja ustaleń STRATEGII wymaga opracowania **WIELOLETNIEGO PLANU INWESTYCYJNEGO** oraz **WIELOLETNIEGO PLANU FINANSOWEGO**. Pierwszy z nich określa listę zadań

inwestycyjnych w układzie priorytetowym (rankingowym) przewidzianych do realizacji, wraz z zakresem rzeczowym i finansowym w rozbiciu na poszczególne lata. Innymi słowy, stanowi on zbiór wyselekcjonowanych, ocenionych i zaakceptowanych do realizacji - przez władze GMINY HALINÓW - komunalnych zadań inwestycyjnych w określonym horyzoncie czasu. Jego posiadanie przyczynia się do racjonalizacji wydatków inwestycyjnych. Drugi - stanowi podstawowe narzędzie efektywnego zarządzania finansami gminy. Określa on:

- niezbędny, racjonalny poziom wydatków bieżących zapewniający wykonanie wszystkich zadań statutowych gminy,
- wolne środki *brutto*, które można wykorzystać na finansowanie inwestycji gminnych i obsługę długu,
- wolne środki *netto* na realizację gminnych programów inwestycyjnych (a więc po uwzględnieniu kosztów obsługi istniejącego zadłużenia i zabezpieczenia środków na obsługę planowanego zadłużenia),
- górny pułap możliwości zadłużenia się gminy – przyjmując najbardziej prawdopodobne założenia co do warunków kredytowania inwestycji gminnych.

Oba plany stanowią „pomost” pomiędzy ustaleniami STRATEGII, a corocznymi budżetami Gminy.

Skuteczna i efektywna realizacja ustaleń STRATEGII wymaga ze strony władz Gminy **POSZUKIWANIA PARTNERÓW SPOŁECZNYCH CHĘTNYCH DO WSPÓŁPRACY**. W tym celu będą one inicjować i koordynować partnerską współpracę z organizacjami pozarządowymi, lokalnymi środowiskami opiniotwórczymi i radami sołectkimi oraz przedsiębiorcami funkcjonującymi na terenie Gminy. Partnerska współpraca władz GMINY HALINÓW z przedsiębiorcami umożliwia poznanie ich potrzeb oraz możliwości rozwojowych. Ułatwia to tworzenie jak najlepszych warunków do prowadzenia działalności gospodarczej, zwłaszcza przez małe i średnie firmy. Współpraca ta pozwala również na włączenie się przedsiębiorców w rozwiązywanie problemów Gminy, a także prowadzenie wspólnej promocji.

PROMOCJA WALORÓW I ZASOBÓW GMINY HALINÓW jest istotnym uwarunkowaniem skutecznej i efektywnej realizacji ustaleń strategicznych. Ma ona na celu wyrobienie pozytywnego obrazu (image) Gminy u potencjalnych inwestorów, mieszkańców i turystów. Promocja musi być prowadzona w sposób aktywny i nie może zaniedbywać żadnych sposobności tak w środkach masowej informacji, jak i podczas różnego rodzaju konferencji, targów, kontaktów z odpowiednimi agendami rządowymi, czy wreszcie bezpośrednich kontaktów z potencjalnymi inwestorami. W celu efektywnego promowania Gminy musi być opracowany kompleksowy program jej promocji, który z jednej strony, podkreślać będzie jej atrakcyjność lokalizacyjną, z drugiej zaś - nastawiać się na konkretnych inwestorów i turystów.

WSPÓŁPRACA GMINY HALINÓW Z INNYMI JEDNOSTKAMI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO. Część ustaleń zapisanych w STRATEGII może być realizowana wspólnie w ramach powiatu mińskiego jako całości lub z wybranymi gminami wchodzącymi w jego skład, a także z innymi gminami. Wspólna realizacja przedsięwzięć przyczyniać się będzie do lepszego zaspokojenia potrzeb mieszkańców oraz racjonalizacji wydatków finansowych. Takie podejście będzie również czynnikiem zwiększającym szanse na uzyskanie wsparcia finansowego ze źródeł zewnętrznych, w tym zwłaszcza środków pomocowych Unii Europejskiej.

Do skutecznej i efektywnej realizacji ustaleń STRATEGII przyczyniać się może również **ROZWÓJ MIĘDZYNARODOWEJ PARTNERSKIEJ WSPÓLPRACY GMINY HALINÓW**. Umożliwia bowiem ona skorzystanie z doświadczeń innych gmin, a także umożliwia realizację wspólnych przedsięwzięć, na które można uzyskać wsparcie ze strony Unii Europejskiej. Współpraca ta jest również ważna z punktu widzenia nawiązywania bezpośrednich kontaktów mieszkańców współpracujących gmin, przedsiębiorców działających na ich terenie, organizację wspólnych przedsięwzięć kulturalnych i sportowych.

Reasumując należy stwierdzić, że wdrażanie ustaleń **STRATEGII ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU GMINY HALINÓW DO 2020 roku** zależy od wielu uwarunkowań, które ogólnie można określić następująco:

- adekwatna do zaplanowanych zadań struktura organizacyjna Urzędu Gminy i gminnych jednostek organizacyjnych oraz sprawne procedury postępowania urzędowego,
- sprawne i skuteczne przywództwo w postaci Władz Gminy, tworzące jak najlepsze warunki techniczne i organizacyjne dla realizacji wytyczonych celów, a także motywujące pracowników gminnych do aktywnych działań na rzecz realizacji ustaleń strategicznych,
- odpowiednio przygotowane kadry (pracownicy Urzędu Gminy i gminnych jednostek organizacyjnych) do realizacji ustaleń strategicznych,
- współpraca z otoczeniem (organizacjami pozarządowymi, przedsiębiorcami, władzami innych samorządów terytorialnych w kraju i za granicą),
- aktywna prorozwojowa polityka finansowa Władz Gminy polegająca na długookresowej maksymalizacji dochodów budżetowych, racjonalizacji wydatków bieżących, wzroście i poprawie efektywności wykorzystania środków inwestycyjnych oraz aktywnym pozyskiwaniu środków finansowych ze źródeł krajowych i zagranicznych na realizację zaplanowanych przedsięwzięć rozwojowych, w tym z Unii Europejskiej,
- sprawne systemy informacyjne (dostęp do rzetelnej informacji) oraz kontrolne i monitorujące przebieg realizacji ustaleń strategii.

CZĘŚĆ V

KONTROLA I MONITORING REALIZACJI USTALEŃ STRATEGII

Dla skutecznej i efektywnej realizacji ustaleń **STRATEGII ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU GMINY HALINÓW DO 2020 ROKU** niezbędne jest stworzenie SYSTEMU STAŁEJ KONTROLI I MONITORINGU REALIZACJI JEJ USTALEŃ (celów i zadań realizacyjnych). Umożliwia on modyfikację (korygowanie) poszczególnych elementów przyjętych ustaleń strategicznych. Jednocześnie system ten może być wykorzystywany do ciągłego śledzenia zdarzeń, tendencji i procesów zachodzących w otoczeniu Gminy, jak i wewnątrz niej, które mogą wywierać pozytywny lub negatywny wpływ na osiągnięcie przyjętych celów rozwoju. Generalnie rzecz biorąc, systemy kontroli i monitoringu służą do wykrywania:

- istniejących bądź możliwych tendencji i zdarzeń powodujących zakłócenia w wykonywaniu decyzji wynikających z przyjętych ustaleń strategicznych,
- negatywnych konsekwencji tychże decyzji dla poziomu życia mieszkańców i funkcjonowania podmiotów gospodarczych oraz stanu środowiska przyrodniczego,
- odchyłeń realizacyjnych od założonych celów rozwoju Gminy.

Kontrola i monitoring realizacji ustaleń strategicznych służy więc rozwiązywaniu problemów, gdyż nastawiona jest na ich wykrywanie oraz zapobieganie ich skutkom. Pozwala to na zwiększenie zdolności Władz GMINY HALINÓW do szybkiej i skutecznej reakcji na zmiany zachodzące zarówno w jej otoczeniu, jak i wewnątrz niej.

Kontrola i monitoring odgrywają znaczną rolę w utrzymaniu integralności systemu zarządzania strategicznego i sprawia, że organizacje zyskują na sprawności osiągnięcia wytyczonych celów. Jej istotą jest stwierdzenie, czy wynik naszego działania (efekt końcowy) jest zgodny z zamierzeniami (cele i zadania realizacyjne) oraz czy wszystkie czynności i środki zastosowane w działaniu były potrzebne do osiągnięcia zamierzonego stanu. Można wyróżnić następujące fazy procesu kontrolnego:

- powołanie osoby lub grupy osób odpowiedzialnych za stały monitoring i kontrolę,
- ustalenie kryteriów kontroli (standardów i metod), przez porównanie z którymi można mierzyć aktualne rezultaty procesu realizacji ustaleń strategicznych – muszą być one czytelne, zrozumiałe i akceptowane przez zainteresowanych,
- porównanie stanu rzeczywistego (obecnego) ze stanem pożądanym zawartym w strategii rozwoju,
- podjęcie działań korygujących i naprawczych.

Kontrola i monitoring realizacji ustaleń strategii mają za zadanie szybko wykrywać tendencje i zdarzenia mogące mieć negatywny wpływ na skalę i tempo realizacji założonych celów strategicznych, a także umożliwiają - poprzez odpowiednio dobrany system mierników - badać rezultaty (postępy) w zaspokojeniu potrzeb mieszkańców GMINY HALINÓW.

W celu ułatwienia kontroli i nadzoru nad realizacją ustaleń **STRATEGII ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU GMINY HALINÓW DO 2020 ROKU** wprowadzić należy zestaw mierników pozwalających skutecznie monitorować postępy w jej realizacji. Zestaw mierników monitorujących stopień realizacji poszczególnych celów strategicznych oraz stan istniejący prezentuje poniższe zestawienie (należy je podawać i obliczać z roku na rok):

Mierniki o charakterze ogólnym
Liczba ludności ogółem, w tym kobiet
Odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym
Przyrost naturalny ludności (nadwyżka urodzeń nad zgonami)
Saldo migracji (różnica między liczbą zameldowań i wymeldowań)
Dochody ogółem budżetu Gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca
Dochody własne budżetu Gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca
Wydatki inwestycyjne z budżetu Gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca
Udział wydatków inwestycyjnych w ogólnych wydatkach budżetu Gminy
Wielkość zadłużenia budżetu Gminy
Cel strategiczny:
Tworzenie jak najlepszych warunków do trwałego rozwoju gospodarki lokalnej
Liczba pracujących
Liczba pracujących w usługach w podziale na rodzaje usług
Liczba podmiotów gospodarczych
Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców
Saldo podmiotów gospodarczych znajdujących się w ewidencji Urzędu Gminy (różnica między nowo zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami w ciągu danego roku)
Przeciętna liczba pracujących przypadająca na 1 podmiot gospodarczy
Liczba miejsc pracy dla niepełnosprawnych
Stopa bezrobocia
Udział ludzi młodych w ogólnej liczbie bezrobotnych
Udział długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych
Liczba gospodarstw rolnych, w tym: wysokotowarowych
Powierzchnia użytków rolnych objętych zalesieniem
Liczba miejsc noclegowych i gastronomicznych
Wielkość środków finansowych z budżetu Gminy wydatkowanych na uzbrojenie terenów inwestycyjnych
Cel strategiczny:
Stać poprawa jakości świadczonych usług społecznych i rozwój infrastruktury transportowej
Liczba mieszkań ogółem na 1000 mieszkańców
Ogólna liczba nowych mieszkań oddanych do użytku na 1000 mieszkańców
Liczba mieszkańców Gminy oczekująca na przydział mieszkania socjalnego.

Liczba osób i rodzin objęta pomocą społeczną
Odsetek osób i rodzin objętych pomocą społeczną w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców miasta
Przeciętna kwota świadczeń z opieki społecznej na 1 korzystającego w zł
Liczba dzieci w przedszkolach, szkołach podstawowych i gimnazjalnych (ogółem)
Przeciętny koszt utrzymania ucznia w placówkach oświatowych w zł rocznie
Liczba uczniów przypadająca na 1 nauczyciela i na 1 oddział
Liczba lekarzy i pielęgniarek na 1000 mieszkańców
Liczba przestępstw i wykroczeń na 1000 mieszkańców
Odsetek wykrywanych przestępstw w stosunku do zgłoszonych przez mieszkańców
Liczba imprez kulturalnych i sportowych w ciągu roku
Odsetek długości dróg gminnych o nawierzchni twardej
Odsetek dróg gminnych poddanych modernizacji i remontom w stosunku do ogółu dróg tego wymagających
Odsetek dróg posiadających oświetlenie oraz chodniki w stosunku do wielkości niezbędnych
Odsetek dróg powiatowych poddanych modernizacji i remontom w stosunku do ogółu dróg tego wymagających
Odsetek dróg krajowych oraz wojewódzkich poddanych modernizacji i remontom w stosunku do ogółu dróg tego wymagających
Czas dojazdu do centrum Warszawy (samochód osobowy, kolej, autobus)
Liczba ogólnodostępnych miejsc parkingowych
Długość ścieżek rowerowych (w km)
Cel strategiczny:
Osiągnięcie europejskich standardów stanu środowiska przyrodniczego oraz troska o ład przestrzenny
Odsetek terenów chronionych
Odsetek terenów zieleni, w tym lasów w ogólnej powierzchni Gminy
Odsetek mieszkańców korzystających w sieci wodociągowej
Odsetek mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej
Stopień redukcji zanieczyszczeń w gminnej oczyszczalni ścieków
Odsetek odpadów komunalnych poddanych segregacji
Liczba dzikich wysypisk śmieci
Liczba punktów skupu surowców wtórnych

Tak określone mierniki pozwalają na ukazanie dynamiki zachodzących zmian w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy w czasie i stopień zaawansowania realizacji przyjętych celów strategicznych. Powyższe mierniki można również stosować do porównań z innymi gminami, średnią powiatową, wojewódzką i ogólnokrajową oraz średnią unijną.

Raz w roku będzie opracowany RAPORT o przebiegu i wynikach realizacji ustaleń STRATEGII ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU GMINY HALINÓW DO 2020 ROKU.

Przewodniczący
Rady Miejskiej w Halinowie

[Podpis]
mgr inż. Andrzej Gąbrowski